

ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນ ອອກສຽງໃຕ້ ສຳຫຼັບ ສປປ ລາວ

ກອບການຄຸ້ມຄອງຊົນເຜົ່າ

ກະກຽມ ໂດຍ:
ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ
ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ
ຖະໜົນ ລ້ານຊ້າງ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ

ເມສາ 2017

ສະບັບທີ 5

ສາລະບານ

ຕາຕະລາງ.....	ii
ແຜນວາດ.....	ii
ຄໍາຫຍໍ້.....	iii
ຄໍາຂອບໃຈ.....	v
1.0 ຄໍານໍາ.....	1
1.1 ວັດຖຸປະສົງຂອງການພັດທະນາໂຄງການ ແລະ ບັນດາອົງປະກອບຕ່າງໆ	1
1.2 ບັນດາອົງປະກອບຕ່າງໆ	1
1.3 ບັນດານະໂຍບາຍທີ່ນໍາໃຊ້ ຂອງທະນາຄານໂລກ	3
2.0 ກອບນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ	4
2.1 ກອບນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ.....	4
2.1.1 ລັດຖະທຳມະນູນ ຂອງ ສປປ ລາວ (2015).....	4
2.1.2 ນະໂຍບາຍຂອງຊົນເຜົ່າກຸ່ມນ້ອຍ)1992).....	4
2.1.3 ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ8 ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ- (2016 - 2020).....	5
2.1.4 ກົດໝາຍທີ່ດິນ (2013).....	5
2.1.5 ບັນດາເຄື່ອງມືສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	7
3.0 ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໂຄງການ	8
4.0 ຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນກັບຊົນເຜົ່າ	9
5.0 ການກະກຽມການດຳເນີນການສຳຫຼັບກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ	10
5.1 ການກັ່ນຕອງຕົວແທນຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ	10
5.2 ການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ	10
5.3 ການປຶກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ, ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ	12
5.4 ການກະກຽມແຜນພັດທະນາຊົນເຜົ່າ	13
6.0 ການຈັດຕັ້ງອົງກອນ	14
7.0 ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ	17
8.0 ກົນໄກການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງຮຽນ.....	19
9.0 ການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ເພື່ອກະກຽມພາຍໃຕ້ກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ.....	22
10.0 ງົບປະມານ	22

ຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງ 1	ສິນທິສັນຍາ ແລະ ອະນຸສັນຍາສາກົນ ໃນ ສປປ ລາວ.	7
ຕາຕະລາງ 2	ບັນດາຊົນເຜົ່າ ໃນ ບ້ານ ນາເລົາ, ເມືອງ ອຸດົມໄຊ, ແຂວງ ອຸດົມໄຊ, 2016	8
ຕາຕະລາງ 3	ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ສໍາຫຼັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກອບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ... ..	15
ຕາຕະລາງ 4	ລາຍການງົບປະມານ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບການຄຸ້ມຄອງຊົນເຜົ່າ ແລະ ບັນດາໂຄງການຍ່ອຍຕ່າງໆທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ.	22

ແຜນວາດ

ແຜນວາດ 1	ຂະບວນການຮັບ ແລະ ແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງ ຂອງປະຊາຊົນ)GRM)	21
----------	---	----

ຄຳຫຍໍ້

ADRIF	ແຜນດຳເນີນງານໃນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ໂດຍຫຍໍ້
ARAP	ແຜນຈັດສັນຍົກຍ້າຍໂດຍຫຍໍ້
CBO	ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ມີຊຸມຊົນເປັນຖານ
CSO	ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ
DDMCC	ກົມຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
DIA	ອົງກອນທີ່ຖືກມອບໝາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
DMH	ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິບກະສາດ
DoPC	ກົມແຜນການ ແລະ ການ ຮ່ວມມື
DoR	ກົມຂົວທາງ
DOW	ກົມໂຍທາທິການທາງນ້ຳ
DPWT	ພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ
DRM	ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ
DRR	ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ
ECOP	ຫຼັກການປະຕິບັດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ
EGEF	ກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ
EGDP	ແຜນພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ
EMO	ອົງການຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ
ESIA	ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
ESMF	ກອບຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
ESMP	ແຜນຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
GoL	ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ
GRC	ຄະນະກຳມາການ ແກ້ໄຂຂໍ້ຮ້ອງຮຽນ
IDA	ອົງກອນການພັດທະນາສາກົນ
MOF	ກະຊວງການເງິນ
MoICT	ກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ, ວັດທະນາທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ
MONRE	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
MPI	ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
MPWT	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ
NSEDP	ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ
OP/BP	ນະໂຍບາຍດຳເນີນງານຂອງທະນາຄານໂລກ

PAH	ຄົວເຮືອນທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ
PAP	ບຸກຄົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ
PDO	ເປົ້າໝາຍພັດທະນາໂຄງການ
PDoNRE	ຜະແນກ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງ
PDR	ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນ
PIU	ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ
PMU	ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການ
RPF	ກອບນະໂຍບາຍດ້ານການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ
SEA DRM	ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າໃນພາກອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້
SIA	ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສັງຄົມ
SMMP	ແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາດ້ານສັງຄົມ
USAID	ອົງການຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ ເພື່ອການພັດທະນາສາກົນ
WB	ທະນາຄານໂລກ
WBG	ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ

ຄຳຂອບໃຈ

ບົດລາຍງານ ກອບການປ້ອງກັນ ສະບັບນີ້ ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກ ໄຜຜິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (SEA DRM) ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນກູ້ຢືມຈາກ ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ (WBG) ໂດຍ ຜ່ານກອງທຶນພັດທະນາສາກົນ (IDA) ໃຫ້ແກ່ ສາມ ປະເທດ ທີ່ຢູ່ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຄື ສປປ ລາວ, ລາຊາ ອານາຈັກກຳປູເຈຍ ແລະ ສະຫະພາບມຽນມ້າ. ບົດລາຍງານ ສະບັບນີ້ ຮ່າງຂຶ້ນ ໂດຍ ກົມ ໂຍທາທິການທາງນ້ຳ (DoW) ຂອງ ສປປ ລາວ ປະກອບດ້ວຍ ທ່ານ ຄຳແສງ ອາລີ (ຮອງຫົວໜ້າພະແນກ ພະແນກປ້ອງກັນຕາຝັ່ງ ແລະ ນ້ຳຖ້ວມ), ແລະ ທ່ານ ພິມ ມະສອນ ແສງສຸລິຍະວົງ (ວິຊາການ) ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງ ທ່ານ ຮຸ່ງຫຼ້າ ແສງເມືອງ (ຫົວໜ້າກົມ ໂຍທາທິການທາງນ້ຳ) ແລະ ຮ່ວມກັບ ວິຊາການຂອງ ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາ ເຮັດເຟລ໌ດ ແມ່ຂອງ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ ທ່ານ ຈິມ ຮາມິນຕັນ, ທ່ານ ຈິມ ເວັບ, ທ່ານ ວົງເພັດ ສຸຂະວົງສາ, ທ່ານ ອານັນ ໄຊຍະວົງ ແລະ ທ່ານນາງ ດາຣິນ ແຮ້ນເດີສັນ.

ຂໍຂອບໃຈມາຍັງ ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ດຣ. ເຮັນຣິເກ໌ ເບຣທ (ຫົວໜ້າທຶນງານ), ທ່ານ ສີບຸນເຮືອງ ພະນະນຸວົງ (ຊ່ຽວຊານ ທາງດ້ານການປ້ອງກັນ ທາງສັງຄົມ) ແລະ ທ່ານ ພິເຕີ ຄາວຟອດ (ຊ່ຽວຊານ ທາງ ດ້ານການປ້ອງກັນ ທາງສັງແວດລ້ອມ). ຂໍຂອບໃຈ ມາຍັງບັນດາໜ່ວຍງານລັດຖະບານ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ທ່ານຮອງເຈົ້າເມືອງ ເມືອງໄຊ ເທດສະບານແຂວງອຸດົມໄຊ ທີ່ສະຫຼະເວລາອັນມີຄ່າ ເຂົ້າຮ່ວມການປຶກສາຫາລື ແລະ ບັນດາຕົວແທນ ຈາກບ້ານ ນາສາວ ແລະ ນາເລົ່າ ທີ່ໃຫ້ການຮ່ວມມື ໃນການສະແດງຄຳຄະດເຫັນ ແລະ ສະເໜີແນະ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ຈາກການກໍ່ສ້າງໂຄງການ.

1.0 ຄຳນຳ

ເອກະສານສະບັບນີ້ ແມ່ນກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ ສຳຫຼັບສະເໜີ ໂຄງການ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (SEA DRM) ໄດ້ກະກຽມຮ່ວມກັບ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ໂດຍຜ່ານ ກົມໂຍທາທິການທາງນ້ຳ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນກູ້ຢືມ ຈາກທະນາຄານໂລກ. ກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ ໄດ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳຂັ້ນຕອນ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບປະກອບດ້ວຍ ສີ່ມວນຊົນທົ່ວໄປ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຂະບວນການເສລີພາບ, ກ່ອນ ແລະ ກຳນົດ ການປຶກສາຫາລື, ໃນການພັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍ ເພື່ອການໄດ້ຮັບທຶນພາຍໃຕ້ ໂຄງການ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້.

1.1 ວັດຖຸປະສົງຂອງການພັດທະນາໂຄງການ ແລະ ບັນດາອົງປະກອບຕ່າງໆ

ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ (WBG) ໄດ້ຝຶກຈາລະນາ ງົບປະມານເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າ ໃນໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄພພິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (SEA DRM) ເປົ້າໝາຍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ທີ່ເກີດຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ສິ່ງເສີມທາງດ້ານງົບປະມານເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ທີ່ເກີດຈາກໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ໃນພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມ. ຈຸດປະສົງໃນການສະເໜີ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄພພິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຈະໄດ້ຮັບທຶນກູ້ຢືມຈາກ ກຸ່ມຂອງທະນາຄານໂລກ (WBG) ໂດຍຜ່ານກອງທຶນພັດທະນາສາກົນ (IDA) ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນ ສາມປະເທດ ທີ່ຢູ່ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຄື ສປປ ລາວ, ລາຊາອານາຈັກກຳປູເຈຍ ແລະ ສະຫະພາບມຽນມາ. ໂຄງການ ນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ບັນດາປະເທດທີ່ຕິດກັບແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາເບື້ອງຕົ້ນນັ້ນ ໃຫ້ບັນລຸ ແລະ ຂະຫຍາຍໝາກຜົນ ໃນສາມ ປະເທດ ທີ່ສຳຄັນດັ່ງນີ້ ການລົງທຶນໃສ່ໃນວຽກງານຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດນ້ຳຖ້ວມ, ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ແລະ ທາງດ້ານການບໍລິຫານການເງິນ ແລະ ອົງປະກອບເພື່ອຮັບມືກັບເຫດການສຸກເສີນ ໂດຍການຈັດສັນງົບປະມານຊົ່ວຄາວເທົ່າກັບສູນ.

ວັດຖຸປະສົງໂດຍລວມຂອງໂຄງການ SEA DRM ຂອງ ສາມ ປະເທດ ແມ່ນ “ເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ຮ່ວມມື ໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ໃນລະດັບພາກພື້ນ”. ທັງ ສາມ ປະເທດ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ໄດ້ມີການພັດທະນາ ບັນດາໂຄງການຍ່ອຍ ເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບວັດຖຸປະສົງຂອງໂຄງການ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ປະເມີນ ແລະ ຝຶກຈາລະນາເລື່ອງການລະດົມທຶນຮອນ ໃນຕໍ່ໜ້າ.

ສະເພາະ ໃນ ສປປ ລາວ, ໂຄງການ DRM ໄດ້ມີຈຸດປະສົງການພັດທະນາໂຄງການ (PDO) ເພື່ອ “ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງທຳແຮງໃນການລະດົມທຶນຮອນ ເຂົ້າໃນວຽກງານການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ໃນພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ”.

1.2 ບັນດາອົງປະກອບຕ່າງໆ

ໂຄງການ SEA DRM ສະເພາະ ໃນ ສປປ ລາວ ໃດ້ລວມມີ 5ອົງປະກອບ ດັ່ງນີ້:

ອົງປະກອບ 1: ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ໃນຕົວເມືອງ

ອົງປະກອບນີ້ ລວມມີການອອກແບບການລົງທຶນທີ່ເປັນ ໂຄງສ້າງ ແລະ ບໍ່ມີໂຄງສ້າງ ເພື່ອເສີມສ້າງລະບົບຄວາມຍືດຍຸ່ນໃນການຮັບມືກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ ພາຍໃນແຂວງອຸດົມໄຊ. ໂດຍສະເພາະ, ໃນເທດສະບານເມືອງ ເມືອງໄຊ ແລະ ຕົວເມືອງໃກ້ຄຽງ. ການລົງທຶນໃສ່ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ໃນຕົວເມືອງ ຈະໄດ້ຖືກສະເໜີຂຶ້ນ ໃນເທດສະບານເມືອງ ຂອງແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ ຕົວເມືອງໃກ້ຄຽງ ທີ່ລວມທັງ ການລົງທຶນໃສ່ ການກໍ່ສ້າງລະບົບກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນ, ຄັນຄູກັນນ້ຳ, ຄອງລະບາຍນ້ຳ, ປະຕູນ້ຳ, ຝາຍກັນນ້ຳ ແລະ ສວນສາທາລະນະແຄມແມ່ນ້ຳ. ບັນດາໂຄງລ່າງດັ່ງກ່າວ ຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນຕົວເມືອງ ຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ທີ່ເກີດຂຶ້ນກະທັນຫັນ ໃນລະດູຝົນຂອງທຸກໆປີ. ໜ່ວຍງານທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍດຳເນີນໂຄງການ (DIA) ຂອງໂຄງການ ແມ່ນເປັນໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງ ກົມໂຍທາທິການທາງນ້ຳ (DoW) ຢູ່ພາຍໃຕ້ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ (MPWT).

ອົງປະກອບ 2 : ການຄຸ້ມຄອງລະບົບ ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ ທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ

ອົງປະກອບນີ້ ຈະປະກອບດ້ວຍ ການຈັດຫາທຶນຮອນ ສໍາລັບມາດຕະການສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃນການເພີ່ມປະສິດທິພາບ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການຜະຍາກອນ, ການແຈ້ງເຕືອນ ແລະ ລະບົບການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ (DRM) ພາຍໃນກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (MoNRE). ອົງປະກອບນີ້ ແບ່ງອອກເປັນ ສອງ ອົງປະກອບຍ່ອຍຄື: ກ) ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການຜະຍາກອນອາກາດ ແລະ ລະບົບການແຈ້ງເຕືອນ ຂອງກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ (DMH) ໃນການຄາດຄະເນນໍ້າຖ້ວມ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເສີມສ້າງລະບົບການແຈ້ງເຕືອນ; ແລະ ຂ) ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການສົ່ງເສີມບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ໂດຍຜ່ານ DRM ພາຍໃນ ກົມຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (DDMCC).

ອົງປະກອບ 3: ການສະໜອງທຶນໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ແລະ ການຮັບປະກັນ

ອົງປະກອບນີ້ ຈະປະກອບດ້ວຍ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຍືດຍຸ່ນເຂົ້າໃນການລະດົມທຶນຮອນ ໃນ ສປປ ລາວ ຕໍ່ກັບບັນຫາທາງດ້ານຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງລັດບານ ສປປ ລາວ ໃນການສະໜອງທຶນຮອນທີ່ຈຳເປັນ ເຂົ້າຊ່ວຍເຫຼືອຫຼັງເກີດໄພພິບັດ. ອົງປະກອບນີ້ ແບ່ງອອກເປັນ ສາມ ອົງປະກອບຍ່ອຍຄື: ກ) ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການ ໃນການຈັດຫາທຶນຮອນ ໃສ່ໃນວຽກງານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ໃນລະດັບຊາດ ເພື່ອຜັດທະນາຍຸດທະສາດການປ້ອງກັນ ທາງດ້ານການເງິນແຫ່ງຊາດ ທີ່ສາມາດປະສານສົມທົບກັບທຶນຮອນ ໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດໃນພາກພື້ນ. ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງສ້າງຂຶ້ນໂດຍລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ຈາກການສະໜັບສະໜູນຈາກທະນາຄານໂລກ ໃຫ້ແກ່ກະຊວງການເງິນ (MoF) ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ (MPI); ຂ) ການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນປະກັນໄພທາງດ້ານໄພພິບັດໃນອາຊີ (ADRIF) ເພື່ອເປັນການສະໜັບສະໜູນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ຖືກຈັດຂຶ້ນໂດຍກົນໄກການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດໃນພາກພື້ນ; ແລະ ຄ) ທຶນຮອນຂອງລັດຖະບານບາງສ່ວນ ຈະຕ້ອງໄດ້ແບ່ງປັນໃຫ້ກັບ ADRIF.

ອົງປະກອບ 4: ການບໍລິຫານໂຄງການ

ອົງປະກອບນີ້ ຈະຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ, ຈະປະກອບດ້ວຍວິຊາການ ແລະ ພະນັກງານທີ່ສາມາດມອບໝາຍໜ້າທີ່ໃຫ້ໄດ້ ຜູ້ທີ່ຈະເຮັດໜ້າທີ່ໃນໜ່ວຍງານບໍລິຫານໂຄງການ (PMU) ຈາກໜ່ວຍງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ອົງປະກອບ ບໍລິຫານໂຄງການ ຈະຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນເລື່ອງງົບປະມານ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ໃນການຜັດທະນາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ຈັດວາງໜ້າທີ່ຂອງພະນັກງານ ທີ່ລວມທັງ ການຈັດຊື້ຈັດຈ້າງ, ການບໍລິຫານການເງິນ, ການຄຸ້ມຄອງບັນຫາການປ້ອງກັນ, ກວດສອບທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ແລະ ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານ ຕິດຕາມກວດກາ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ລາຍງານໂຄງການ.

ອົງປະກອບ 5 : ພາກສ່ວນຮັບມືກັບເຫດການສຸກເສີນ

“ອົງປະກອບ ເທົ່າກັບສູນ” ນີ້ ຈະຊ່ວຍຈັດສັນງົບປະມານໄດ້ວ່ອງໄວ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບຂະບວນການຝຶ້ນຜູ້ສຸກເສີນ ແລະ ການບູລະນະສິ່ງປຸກສ້າງ ໃນກໍລະນີທີ່ມີການປະກາດວ່າ ມີໄພພິບັດເກີດຂຶ້ນ. ອົງປະກອບນີ້ ຈະເປັນການເບີກຈ່າຍ ເຂົ້າໃນບັນຊີທີ່ເປັນຜົນບວກຂອງອຸປະກອນ ແລະ/ຫຼື ວຽກສະເພາະ. ອຸປະກອນ, ການບໍລິການ ແລະ ມູນຄ່າຂອງການດຳເນີນງານສຸກເສີນ ເພື່ອຝຶ້ນຜູ້ສຸກເສີນ. ຄູ່ມືການດຳເນີນງານ ເພື່ອຮັບມືກັບເຫດການສຸກເສີນ ຈະນຳໃຊ້ຢູ່ໃນອົງປະກອບນີ້, ເຊິ່ງລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງການເງິນ, ການຈັດຊື້ຈັດຈ້າງ, ການປົກປ້ອງ ແລະ ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອື່ນໆ ທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອຍື່ນສະເໜີ ແລະ ໄດ້ຖືກອະນຸມັດຈາກ ທະນາຄານໂລກ ກ່ອນທີ່ຈະມີການເບີກຈ່າຍ.

ຂອບເຂດການລົງທຶນເຫຼົ່ານີ້ ຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາໄຕ້ຕອງໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາການກະກຽມໂຄງການ. ຫຼັກການໃນການເລືອກແມ່ນປະກອບມີດັ່ງນີ້: (ກ) ຂອບເຂດຂອງຜົນກະທົບ; (ຂ) ປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ; (ຄ) ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ; (ງ) ທ່າແຮງ/ມູນຄ່າເພີ່ມ; (ຈ) ຄວາມເປັນໄປໄດ້ (ດ້ານການເມືອງ, ງົບປະມານ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ມາດຕະຖານ); (ສ) ຄວາມພ້ອມຂອງທຶນງານ ແລະ (ຊ) ຜົນປະໂຫຍດຂອງທ້ອງຖິ່ນ

ບັນດາເອກະສານສຳຄັນອື່ນໆ ຈະຖືກຜັດທະນາຂຶ້ນມາສະເພາະ ໂຄງການ SEA DRM ໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ລວມມີ ການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມເບື້ອງຕົ້ນ (PESA), ກອບໜ້າວຽກ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESMF), ກອບການຄຸ້ມຄອງຊືນເຜົາ (EGEF) ແລະ ກອບນະໂຍບາຍການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ (RPF). ບົດການປະເມີນຜົນ

ກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມເບື້ອງຕົ້ນ ຂອງໂຄງການ SEA DRM ໃນ ສປປ ລາວ ສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ລວມເອົາ ອົງປະກອບທີ 1 ແລະ 2 ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາເບື້ອງຕົ້ນນັ້ນ. ສ່ວນອົງປະກອບອື່ນໆ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ລວມຢູ່ໃນເອກກະສານ ສະບັບນີ້ (ເຊັ່ນ ອົງປະກອບທີ 3 ແລະ 4) ຫຼື ຈະແຍກປະຕິບັດຢູ່ໃນສັນຍາສະບັບອື່ນ (ເຊັ່ນ ອົງປະກອບທີ 5).

1.3 ບັນດານະໂຍບາຍທີ່ນຳໃຊ້ ຂອງທະນາຄານໂລກ

ພາຍໃຕ້ໂຄງການ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ພື້ນທີ່ສ່ຽງໄພຂອງ ສປປ ລາວ ຈະເປັນພື້ນທີ່ ທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດສຳຫຼັບການການລົງທຶນສະເພາະ. ລະດັບ ແລະ ຂະໜາດຂອງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງໂຄງການຍ່ອຍຂຶ້ນກັບທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຂອບເຂດຂອງໂຄງການ. ການກໍ່ສ້າງສວນສາທາລະນະ ສອງຝາກແມ່ນ້ຳ ແລະ ມາດຕະການລິເລີ່ມການຫຼຸດຜ່ອນນ້ຳຖ້ວມຂອງໂຄງການຍ່ອຍ ເພື່ອດຳເນີນການພາຍໃຕ້ ພາກສ່ວນທີ 1 ອາດຈະຜິວຜັນເຖິງຜົນກະທົບດ້ານກຳມະສິດທີ່ດິນ ແລະ/ຫຼື ການຍົກຍ້າຍ ຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (ລວມມີ ຂະມຸ, ໄທດຳ ແລະ ຜູ້ນ້ອຍ) ອີງຕາມການປຶກສາຫາລືໃນເບື້ອງຕົ້ນກັບຜູ້ໄດ້ຮັບ (ປະຊາຊົນ) ກ່ຽວກັບຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການລົງທຶນ, ໂຄງການຈະປະຕິບັດຕາມນະໂຍບາຍຂອງທະນາຄານໂລກ: ຄົນຊົນເຜົ່າ (OP/BP 4.10) ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍແບບບໍ່ສະມັກໃຈ (OP/BP 4.12) ແລະ ຕາມ ຫ້າ ນະໂຍບາຍປ້ອງກັນ ຂອງທະນາຄານໂລກ: ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ (OP/BP 4.01), ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສທາງທຳມະຊາດ (OP/BP 4.04), ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານວັດທະນາທຳ (OP/BP 4.11), ແລະ ໂຄງການທາງນ້ຳສາກົນ (OP/BP 7.50).

ຕາມການສະເໜີກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດຂອງ ສປປ ລາວ ອາດຈະລວມຢູ່ໃນການລິເລີ່ມໂຄງການຍ່ອຍ ທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທີ່ກຸ່ມຊົນເຜົ່າອາໄສຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ເນື່ອງຈາກວ່າບັນດາກິດຈະກຳຂອງໂຄງການລະດັບຊາດ (ຕົວຢ່າງ: ການປະຕິຮູບນະໂຍບາຍ, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງກອນ) ອາດຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, OP/BP 4.10 ມາດຕະການນະໂຍບາຍທີ່ໃຊ້ກັບໂຄງການ. ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ບໍ່ໄດ້ຈັດສະຖານະຂອງຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ ແລະ ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ບໍ່ໃຫ້ມີການແບ່ງແຍກຊົນຊາດຊົນເຜົ່າ ຄືໃຫ້ມີພຽງຊົນຊາດດຽວ ຄື ຊົນຊາດລາວ.

ກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າໄດ້ມີຄູ່ມືແນະນຳ (OP/BP 4.10) ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການຕັດສິນໃຈ ກ່ອນຂຶ້ນຕອນການກະກຽມໂຄງການ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການພິຈາລະນາທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ ໃນການປຶກສາຫາລື ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ, ລວມທັງຊົນເຜົ່າກຸ່ມນ້ອຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ລະດັບຂອງການປະເມີນຜົນທາງດ້ານສັງຄົມ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ຂະໜາດ ຂອງການສະເໜີການລິເລີ່ມໂຄງການຍ່ອຍ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບຊົນເຜົ່າ. ກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າໄດ້ໃຫ້ທິດແນະນຳ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໃນຂະບວນການປຶກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ, ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ໃນການພັດທະນາ ແລະ ການດຳເນີນການຂອງໂຄງການຍ່ອຍ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນພາຍໃຕ້ໂຄງການ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ໃນຂະນະທີ່ແຜນການລົງທຶນທີ່ບໍ່ມີໂຄງສ້າງ (ພາຍໃຕ້ ອົງປະກອບຍ່ອຍ 1.2) ຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ດ້ານເຕັກນິກ, ບາງແຜນງານ ຫຼື ບັນດາການສຶກສາ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ພາຍໃຕ້ອົງປະກອບ ນີ້ (ເຊັ່ນ ການວາງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຫຼື ການອອກແບບ ການລົງທຶນສີຂຽວ) ອາດນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ການໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນ ທີ່ອາດສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ຫຼື ສະພາບແວດລ້ອມ ຂອງ ຊຸມຊົນຊົນເຜົ່າ. ດັ່ງນັ້ນ ແຜນ ແລະ ບັນດາການສຶກສານີ້ ຈະປະເມີນຜົນກະທົບ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ກັບ ຊຸມຊົນຊົນເຜົ່າ ແລະ ລວມທັງມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອ ແກ້ໄຂ ບັນຫາຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມຊຽງທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ (ແລະ ເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ເໝາະສົມ ທາງດ້ານວັດທະນາທຳ) ຕາມຄວາມຈຳເປັນ. ບັນດາ TORs ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສຳລັບບັນດາ ກິດຈະກຳນີ້ ຈະລວມທັງຂໍ້ກຳນົດທີ່ຜົນນຳໃຊ້ ໃນບັນດາສິ່ງເຫຼົ່ານີ້.

2.0 ກອບນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ

2.1 ກອບນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ

2.1.1 ລັດຖະທຳມະນູນ ຂອງ ສປປ ລາວ (2015)

ສປປ ລາວ ບໍ່ມີນິຕິກຳສະເພາະ ສຳຫຼັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ແຕ່ ລັດຖະທຳມະນູນສະບັບເກົ່າ ປີ 1991 ແລະ ສະບັບປັບປຸງໃໝ່ ໃນ ປັດຈຸບັນ ປີ 2015 (ພາກທີ ສີ, ມາດຕາ 34 – 51) ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ ປະຊາຊົນລາວທຸກຄົນມີສິດ ແລະ ຜົນທະຫຳທຳທຽມ ກັນ ໃນການພັດທະນາສ້າງສາປະເທດຊາດ. ລັດຖະທຳມະນູນ ໄດ້ກຳນົດວ່າ ສປປ ລາວ ເປັນລັດທີ່ມີຫຼາຍຊົນເຜົ່າ ແລະ ທຸກ ເຜົ່າມີສິດເທົ່າທຽມກັນ.

ມາດຕາ 8 ລະບຸໄວ້ວ່າ:

ລັດປະຕິບັດນະໂຍບາຍສາມັກຄີ ແລະ ສະເໝີພາບ ລະຫວ່າງຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ. ທຸກຊົນເຜົ່າລ້ວນແຕ່ມີສິດປົກປັກ ຮັກສາ, ເສີມຂະຫຍາຍຮິດຄອງປະເພນີ ແລະ ວັດທະນາທຳອັນດີງາມຂອງຕົນ ແລະ ຂອງຊາດ. ຫ້າມທຸກ ການກະທຳທີ່ເປັນການ ແບ່ງແຍກ ແລະ ການປະພຶດ ທີ່ເປັນການຈຳແນກລະຫວ່າງຊົນເຜົ່າ. ລັດນຳໃຊ້ ທຸກມາດຕະການ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຍົກລະດັບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງທຸກຊົນເຜົ່າໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 13 ກ່າວໄວ້ວ່າ ລະບົບເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ແມ່ນມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອຍົກສູງລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ ທັງທາງດ້ານ ວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ.

ມາດຕາ 19 ໄດ້ເນັ້ນຢ້າຄວາມສຳຄັນຂອງການສ້າງໂຮງຮຽນ ເພື່ອສະໜອງການສຶກສາໃຫ້ແກ່ທຸກຊົນເຜົ່າ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຊົນເຜົ່າໃນເຂດຊົນນະບົດ.

ມາດຕາ 35 ລະບຸໄວ້ວ່າ ຜົນລະເມືອງລາວ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກຍິງ-ຊາຍ, ຖານະທາງດ້ານສັງຄົມ, ລະດັບການສຶກສາ, ຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ຊົນເຜົ່າ ລ້ວນແຕ່ມີຄວາມສະເໝີພາບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ.

2.1.2 ນະໂຍບາຍຂອງຊົນເຜົ່າກຸ່ມນ້ອຍ (1992)

ມະຕິຕົກລົງຂອງກົມການເມືອງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ວຽກງານຊົນເຜົ່າ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຊົນເຜົ່າມື້ງ (ນະໂຍບາຍຂອງ ຊົນເຜົ່າ ມື້ງ ປີ 1981) ປັບປຸງໃນປີ 1981 ເປັນຖະແຫຼງການທຳອິດຂອງນະໂຍບາຍຊົນເຜົ່າ ນັບຕັ້ງແຕ່ສ້າງຕັ້ງເປັນ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໃນປີ 1975. ໃນນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວພະຍາຍາມປັບປຸງສະພາບການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນເຜົ່າ ມື້ງ, ແລະ ເພີ່ມຄວາມປອດໄພຂອງຊາດໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ໃນປີ 1992, ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາກາຍມະຕິຂອງຄະນະກຳມະການບໍລິຫານຂອງຝັກ ກາຍເປັນນະໂຍບາຍເຜົ່າຊົນກຸ່ມນ້ອຍ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຕົກລົງຂອງ ວຽກ ງານຊົນເຜົ່າ. ໃນສະໄໝໃໝ່, ເຊິ່ງສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ກັບທຸກຊົນເຜົ່າ ພາຍໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ໃນນັ້ນບໍ່ມີມາດຕາທີ່ລະບຸ ສະເພາະສຳຫຼັບຊົນເຜົ່າ, ເປັນຄືດັ່ງມະຕິຕົກລົງບັນຫຼັກການທີ່ທຸກຊົນເຜົ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ດ້ານຕ່າງໆ ແລະ ຈະຕ້ອງລົບລ້າງທຸກການແບ່ງແຍກ.

ນະໂຍບາຍທົ່ວໄປຂອງ ລັດຖະບານລາວ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໄດ້ຖືກອອກແບບເພື່ອ:

- ສ້າງຄວາມສຳນຶກເພື່ອຊາດ (ເອກະລັກປະຈຳຊາດ);
- ຄຳນຶງເຖິງຄວາມສະເໝີພາບລະວ່າງຊົນເຜົ່າ;
- ເພີ່ມທະວີຄວາມສາມັກຄີປອງຄອງລະຫວ່າງກຸ່ມຊົນເຜົ່າໃນຖານະເປັນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວໃຫຍ່ຂອງລາວ;
- ແກ້ໄຂບັນຫາແນວຄວາມຄິດທີ່ແຂງກະດ້າງ ແລະ ອາຄາດແຄ້ນ ແລະ ຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ວັດທະນະທຳ;
- ປັບປຸງເງື່ອນໄຂການດຳລົງຊີວິດ ຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ເທື່ອລະກ້າວ

- ເສີມຂະຫຍາຍ ໃຫ້ກວ້າງໄກທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້ ໃນດ້ານມໍລະດົກອັນດີງາມ ແລະ ເອກະລັກ ຂອງແຕ່ລະກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ປະກອບສ່ວນ ເຂົ້າໃນວຽກງານການສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ.

ນະໂຍບາຍຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດ ເຊື້ອພະຍາດ ເພື່ອໃຫ້ກຸ່ມຊົນເຜົ່າໄດ້ມີສຸຂະພາບທີ່ດີ ແລະ ມີອາຍຸຍືນຍາວ. ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ຄາດຫວັງອະນຸຍາດການລົງທຶນທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຂະຫຍາຍຕາໜ່າງດ້ານການເບິ່ງແຍງສຸຂະພາບ ໂດຍ ປະສົມປະສານຢາສະໄໝໃໝ່ ແລະ ຢາພື້ນເມືອງ.

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານຊົນເຜົ່າທີ່ເປັນພະນັກງານລັດ, ພະນັກງານຊົນເຜົ່າບຳນານ, ຄົນຝ່າຍ ແລະ ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວທີ່ເສຍຊີວິດໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍ.

ໄດ້ມີຄຳສັ່ງໃນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂາວສານໃນພື້ນທີ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ໂດຍຜ່ານຫຼາຍວິທີການ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນລາຍການວິທະຍຸທີ່ຈັດເປັນພາສາຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ, ມີແຜນແຜນການສົ່ງເສີມໃຫ້ຊຽວຊານ ຜູ້ທີ່ສາມາດເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າໄດ້ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ດ້ານ ວິທະຍາສາດ, ການຜະລິດ ແລະ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ຄຳຖາມກໍຄື ບຸກຄະລາກອນເຫຼົ່ານີ້ມີຢູ່ໃສ, ບໍ່ມີ.

ຄະນະກຳມະການຊົນເຜົ່າ ເຊິ່ງຢູ່ພາຍໃຕ້ສະພາແຫ່ງຊາດ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການຮ່າງ ແລະ ປະເມີນ ກົດໝາຍທີ່ຍື່ນສະເໜີກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ, ຂົນຂວາຍເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ ແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງ ສະຖາບັນເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າວັດທະນະທຳ ເຊິ່ງຢູ່ພາຍໃຕ້ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ (MoICT). ສະຖາບັນນຳທາງສຳຫຼັບວຽກງານຊົນເຜົ່າ ແມ່ນ ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ (ທາງການເມືອງ), ແນວລາວສ້າງຊາດ, ເຊິ່ງມີພະແນກວຽກງານດ້ານຊົນເຜົ່າ.

2.1.3 ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 8 (2016 - 2020)

ຈຸດປະສົງໂດຍລວມ ຂອງ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 8 (NSED) ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ ສປປ ລາວ ຫຼຸດຜົນອອກຈາກ ສະຖານະປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ (LDC). ພ້ອມກັບໄດ້ກຳນົດ ສາມ ຜົນຮັບ ແລະ ແຕ່ລະຢ່າງໄດ້ກຳນົດເປົ້າໝາຍການປະຕິບັດງານ.

ໃນຖານະເປັນຍຸດທະສາດການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ໜຶ່ງໃນນັ້ນໄດ້ເນັ້ນໃສ່ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 8 ແມ່ນເພື່ອສ້າງບ້ານໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ກາຍເປັນຕົວເມືອງນ້ອຍໃນຊົນນະບົດ ແລະ ມີການເຊື່ອມຕໍ່ພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ ດ້ວຍຖະໜົນຫົນທາງ ແລະ ບັບປຸງລະບົບພື້ນຖານໂຄງລ່າງ. ໄດ້ມີການລະບຸວ່າ ການພັດທະນາຊ່ວຍເຫຼືອເພີ່ມເຕີມ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນສຳຫຼັບກຸ່ມຄົນຜູ້ທີ່ທຸກຈົນ, ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ຍັງຂາດເຂີນການເຂົ້າເຖິງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ຕະຫຼາດ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ ທີ່ຍັງເປັນອຸປະສັກໃນການພັດທະນາ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ນະໂຍບາຍສະວັດດີການສັງຄົມ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການບັບປຸງ ເພື່ອຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນດ້ານຕ່າງໆ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ຂອງຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ເພື່ອບັບປຸງຮາກຖານຂອງຄົນຮຸ່ນໃໝ່.

ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 8 ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ຄວາມສຳຄັນໃນການສືບຕໍ່ບັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ພາກສ່ວນວັດທະນະທຳ ໂດຍການເສີມຂະຫຍາຍຄຸນຄ່າຂຶ້ນເຊື້ອ ແລະ ວັດທະນະທຳ ບົນພື້ນຖານຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານວັດທະນະທຳຂອງຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຮິດຄອງປະເພນີເຫຼົ່ານີ້ ໃນເວທີສາກົນ. ແຜນການຫ້າປີນີ້ ຍັງຍັງໄດ້ສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ໂດຍການສົ່ງເສີມຄວາມຮູ້ສຶກພາກພູມໃຈ ໃນລັກສະນະປະຫວັດສາດຂອງຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ແລະ ອາໄສຜູ້ເຖົ້າຜູ້ແກ່ ແລະ ຜູ້ນຳ ອາວຸໂສ ຂອງເຜົ່າຕ່າງໆ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມສາມັກຄີລະຫວ່າງຄົນໃນຊົນເຜົ່າ ໃຫ້ເປັນການຮັບປະກັນໃນການພັດທະນາ.

2.1.4 ກົດໝາຍທີ່ດິນ (2013)

ກົດໝາຍຄຸ້ມຄອງສິດທິທີ່ດິນ ໃນ ສປປ ລາວ ລວມມີ ລັດຖະທຳມະນູນປີ 2003, ກົດໝາຍຊັບສິນ ປີ 1990, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການພັດທະນາ ແລະ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ປີ 2004 ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ມໍລະດົກ ແລະ ສິດທິການສືບທອດ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ປັບປຸງ ປີ 2013.

ລັດຖະທຳມະນູນໄດ້ຮັບຮອງວ່າ ລັດຈະປົກປ້ອງສິດທິດ້ານຊັບສິນ ແລະ ມໍລະດົກ ຂອງສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ຂອງສ່ວນລວມ. ລັດຖະທຳມະນູນຍັງໄດ້ກຳນົດວ່າ ດິນທັງໝົດ ແມ່ນ “ມໍລະດົກຊອງຊາດ” ເຊິ່ງລັດຈະຮັບປະກັນການຊົມໃຊ້, ການຖ່າຍໂອນ ແລະ ສິດທິການສືບທອດທີ່ດິນ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ. ໃນປີ 1990 ໄດ້ມີການປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ຊັບສິນ ແລະ ພ້ອມກັບໄດ້ກຳນົດຊັບສິນເປັນ ຫ້າ ປະເພດ ລວມມີ: ຊັບສິນແຫ່ງລັດ, ຊັບສິນລວມໝູ່; ຊັບສິນສ່ວນບຸກຄົນ, ຊັບສິນ ເອກະຊົນ (ເປັນຊັບສິນຂອງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດເອກະຊົນ ນອກເໜືອຈາກ ຊັບສິນສະສົມ ຫຼື ຊັບສິນສ່ວນບຸກຄົນ) ແລະ ຊັບສິນ ສ່ວນຕົວ (ເປັນຊັບສິນທີ່ຊົມໃຊ້ສ່ວນຕົວ). ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍ່ຍັງໄດ້ກຳນົດຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຂອງດິນ, ຊັບພະຍາກອນໃຕ້ດິນ , ນ້ຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສັດປ່າ ທີ່ລັດເປັນເຈົ້າຂອງ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ລັດຈະມອບສິດທິໃນການຄອບຄອງ, ນຳໃຊ້, ໂອນຖ່າຍ ແລະ ການສືບທອດ ໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນອື່ນໆ (ລັດຖະທຳມະນູນຂອງ ສປປ ລາວ ປີ 2003; ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ປີ 1990).

ດິນທັງໝົດແມ່ນເປັນຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ລັດຈະຕ້ອງປົກປ້ອງສິດທິໃນໄລຍະຍາວ ໂດຍຮັບປະກັນສິດທິການ ຊົມໃຊ້, ການຈັບຈອງ, ການຖ່າຍໂອນ ແລະ ການສືບທອດ. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ໄດ້ກຳນົດປະເພດຂອງດິນ (ດິນກະສິກຳ , ດິນປ່າໄມ້, ດິນພື້ນທີ່ນ້ຳ, ດິນອຸດສາຫະກຳ, ດິນຄົມມະນາຄົມ, ດິນວັດທະນະທຳ, ດິນຮັກສາຄວາມສະງົບ ແລະ ປ້ອງກັນ ປະເທດ ແລະ ດິນກໍ່ສ້າງ) ແລະ ກຳນົດຂອບເຂດສິດທິການຊົມໃຊ້ຂອງດິນແຕ່ລະປະເພດ. ພ້ອມດຽວກັນ, ກໍ່ໄດ້ມີການສ້າງຕັ້ງ ອົງກອນພື້ນຖານ ໃນການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ກອບສຳຫຼັບການລົງທະບຽນທີ່ດິນ. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ໄດ້ສະ ໜອງພື້ນຖານສຳຫຼັບສິດທິການລົງທະບຽນທີ່ດິນ ແລະ ກຳນົດໃບຢັ້ງຢືນເສຍພາສີທີ່ດິນ ແລະ ໃບຕາດິນ. ບຸກຄົນ ແລະ ອົງ ກອນຕ່າງໆ ເຂົ້າເຖິງທີ່ດິນໄດ້ໂດຍຜ່ານສິດທິການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ວຽກງານໃບຕາດິນທີ່ຜ່ານມາ ໄດ້ມີການອອກໃບຕາດິນມອບ ສິດຊົມໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງເປັນທາງການແບບຖາວອນ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໃນເມືອງ ແລະ ຊານເມືອງ, ສ່ວນວຽກງານການຈັດສັນທີ່ດິນ ເພື່ອ ການກະສິກຳ ແລະ ທີ່ດິນປ່າໄມ້ ໄດ້ມີການມອບສິດຊົມໃຊ້ຢ່າງເປັນທາງການແບບຊົ່ວຄາວ. ການຄອບຄອງທີ່ດິນໃນຊົນນະບົດ , ທີ່ເປັນພື້ນທີ່ທ່າໄກສອກຫຼີກ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມອບຢ່າງເປັນທາງການ.

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ໃບຕາດິນເປັນຫຼັກຖານສິດນຳໃຊ້ແບບຖາວອນ ແລະ ໄດ້ສ້າງລະບົບໃບຢັ້ງຢືນການ ຊົມໃຊ້ທີ່ດິນແບບຊົ່ວຄາວ (ໃບຢັ້ງຢືນເສຍພາສີທີ່ດິນ) ສຳລັບ ດິນກະສິກຳ ແລະ ດິນປ່າໄມ້, ອະນຸຍາດໃຫ້ຊົມໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ , ສາມາດເປັນມໍລະດົກສອບທອດໄດ້ ແຕ່ບໍ່ສາມາດທີ່ຈະຖ່າຍໂອນ, ໃຫ້ເຊົ່າ ຫຼື ໃຊ້ເປັນຫຼັກຄຳປະກັນໄດ້. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ ດິນ ຍັງໄດ້ກຳນົດດັ່ງນີ້: ອະນຸຍາດໃຫ້ພົນລະເມືອງລາວເຊົ່າທີ່ດິນ ຈາກລັດໄດ້ເຖິງ 30 ປີ; ອະນຸຍາດໃຫ້ ລັດປ່ອຍເຊົ່າ ຫຼື ໃຫ້ ຕ່າງຊາດສຳປະທານໄດ້; ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ມີການເກນກຳໄລທີ່ດິນ; ແລະ ຮັບປະກັນການຊົດເຊີຍໃນກໍລະນີລັດມີການເວນຄືນທີ່ດິນ. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ຍັງໄດ້ກຳນົດການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນການຕັ້ງພູມລຳເນົາ ກ່ອນຈະຍື່ນເຖິງເຈົ້າໜ້າທີ່ການຄຸ້ມຄອງທີ່ ດິນທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ກ່ອນທີ່ຈະຍື່ນເຖິງສານປະຊາຊົນ.

ປະຊາຊົນຫຼາຍຊົນເຜົ່າ ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ເຊິ່ງມີການດັດປັບແບບບໍ່ຊ້ຳກັນໃນພື້ນທີ່ສູງ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ມີການປະຕິບັດກັນມານັບຫຼາຍເຊັ່ນຄືນ (ຕົວຢ່າງວ່າ ເປັນການປະຕິບັດຕາມປະເພນີ) ແລະ ເປັນການຢູ່ໝູນໂດຍ ຜ່ານທາງການປະຕິບັດຕາມພິທີກຳ ແລະ ປະເພນີ (Mann and Luangkhot 2008). ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນທີ່ປະຕິບັດຕາມ ລະບົບປະເພນີ ແລະ ການຈັດສັນທີ່ມີຢູ່ຄວບຄູ່ໄປກັບລະບົບທີ່ເປັນທາງການ, ທີ່ໄດ້ມີການລິເລີ່ມມາແລ້ວກ່ອນໜ້ານີ້ ເພື່ອເປັນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແບບປະສົມປະສານ ລະຫວ່າງການປະຕິບັດຕາມປະເພນີ ໃຫ້ເຂົ້າກັບກົດໝາຍທີ່ເປັນທາງການ. ໃນພື້ນທີ່ ຊົນນະບົດຫຼາຍໆແຫ່ງ ຂອງ ສປປ ລາວ ການຄວບຄຸມຊັບສິນທົ່ວໄປຂອງຊຸມຊົນ ເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້ ຫຼື ທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ ແລະ ໄດ້ ສ້າງກົດລະບຽບທ້ອງຖິ່ນຂຶ້ນ ເພື່ອ ຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນດິນ ແລະ ການຈັດສັນທີ່ດິນ. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ຊັບສິນ ປີ 1990 ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງການຮ່ວມມືກັນ ຫຼື ສິດທິຊັບສິນຂອງຊຸມຊົນໂດຍທົ່ວໄປ. ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 88 ປີ 2006 ວ່າດ້ວຍການອອກໃບຕາດິນ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 7 ໄດ້ລວມມີການອອກໃບຕາດິນຊຸມ ຊົນ ເພື່ອການຈັດສັນທີ່ດິນ ໂດຍລັດຖະບານ ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ (ອົງການພັດທະນາສາກົນຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ [USAID] 2013). ຫຼາຍຊຸມຊົນຊົນເຜົ່າໄດ້ມີການກຳນົດເປັນພື້ນທີ່ທີ່ແນ່ນອນທາງດ້ານປະເພນີທີ່ເປັນພື້ນທີ່ສັກສິດ (ປ່າສັກສິດ) ນີ້ເປັນ ສິ່ງສຳຄັນໃນແງ່ວັດທະນະທຳ ທີ່ຄວນໄດ້ຮັບການເຄົາລົບ.

ພາຍໃຕ້ຮີດຄອງປະເພນີ ຫຼື ບັນດາກົດລະບຽບໃນຊົນນະບົດທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ ໄດ້ຄວບຄຸມຊັບສິນທົ່ວ ໄປ ລວມມີ ພື້ນທີ່ດິນເຂດສູງ, ທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ, ການຊົມໃຊ້ປ່າໄມ້ຂອງບ້ານ ແລະ ປ່າສັກສິດ. ສະມາຊິກໃນຊຸມຊົນທຸກຄົນ ມີສິດຊົມໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ອາດຈະໄດ້ຮັບສິດທິການຊົມໃຊ້ ໃນລັກສະນະດຽວກັນຈາກ ບັນດາບ້ານອ້ອມຂ້າງ. ລະບົບການຄອບຄອງທີ່ດິນຊຸມຊົນ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາມາເປັນໄລຍະເວລາທີ່ຍາວນານ ແລະ ກົດ ລະບຽບອື່ນໆຈາກແຕ່ລະບ້ານ. ສຳລັບການຄອບຄອງທີ່ດິນຊຸມຊົນ ແມ່ນບໍ່ມີຂະບວນການລົງທະບຽນທີ່ເປັນທາງການ ເຖິງ ແມ່ນວ່າມັນຈະມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ກອບຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ (World Bank 2006; Mann and Luangkhot 2008).

ຫຼາຍໆຄອບຄົວໃນຊົນນະບົດ ອາດມີການຖີ່ສິດທິໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດທີ່ດິນແບບບໍ່ເປັນທາງການ ຫຼື ກົດລະບຽບຕາມປະເພນີ. ສິດທິການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບນີ້ ຕາມປົກແລ້ວ ຈະຢູ່ໃນຮູບແບບ ດິນລ້ອກເຮືອນ, ດິນນາ ຫຼື ດິນໄຮ່. ສິດທິການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບນີ້ ອາດຈະໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດຈາກອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຕາມກົດລະບຽບທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ກົດລະບຽບອື່ນໆ ຈາກແຕ່ລະບ້ານ. ນາຍບ້ານອາດຈະອອກໃບຢັ້ງຢືນຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ເຊິ່ງເປັນວິທີການທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ອາດຈະນໍາໃຊ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ດິນ ຫຼື ນໍາໃຊ້ໃນຄອບຄົວ ເພື່ອສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ ເພື່ອສະເໜີກັບ ພາກສ່ວນລັດ ເພື່ອຂໍອອກໃບຢັ້ງຢືນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (LSC) (World Bank 2006; Mann and Luangkhhot 2008; GTZ 2009).

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ຍັງໄດ້ກໍານົດວ່າ ໃນກໍລະນີ ມີໂຄງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງສາທາລະນະ ເຊິ່ງນໍາມາຍັງຄວາມສຸນເສຍມາສູ່ຕົ້ນໄມ້, ຜົນລະປຸກ ຫຼື ຕົກອາຄານຂອງເອກະຊົນ, ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ມີສິດທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຊົດເຊີຍຕໍ່ກັບຄວາມສຸນເສຍດັ່ງກ່າວ.

2.1.5 ບັນດາເຄື່ອງມືສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ລັດຖະທໍາມະນູນຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ເຂົ້າກັບຫຼັກການສິດທິມະນຸດທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນສົນທິສັນຍາ ແລະ ອະນຸສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ລົງນາມ. ພາກທີ ສີ່ ມາດຕາ 34 ເຖິງ 51 ໄດ້ອະທິບາຍສິດທິພື້ນຖານຂອງຜົນລະເມືອງລາວ. ນອກນັ້ນ, ສິດທິພື້ນຖານ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນເຄື່ອງມືສາກົນ ແມ່ນຈະລວມ ຢູ່ໃນກົດໝາຍແຫ່ງຊາດຫຼາຍສະບັບ ເຊັ່ນວ່າ ກົດໝາຍປົກປ້ອງສິດທິ ແລະ ຄວາມສົນໃຈ ຂອງເດັກ, 2006 (ເບິ່ງຕາຕະລາງ ທີ່ 1). ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ ສູນການຄົ້ນຄວ້າສິດທິມະນຸດແຫ່ງຊາດ ຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງຫຼັກໃນການສະໜັບສະໜູນ, ສົ່ງເສີມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດ້ານສິດທິມະນຸດ ພາຍໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍຍັງມີໜ້າທີ່ໃນການພິຈາລະນາ ແລະ ດໍາເນີນການ ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ. ສູນດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດ ໂດຍ ດໍາລັດ ເລກທີ 95 ລົງວັນທີ 11/07/06 ແລະ ດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 137 ລົງວັນທີ 24/07/2006. ສປປລາວ ໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກ ອົງການແຮງງານສາກົນ (International Labour Organization) ແຕ່ປີ 1964. ປະເທດໄດ້ລົງນາມ ໃນ 8 ອານຸສັນຍາ ຂອງອົງການແຮງງານສາກົນ ເຊິ່ງ ໃນນັ້ນ ມີ 5 ໃນ 8 ອານຸສັນຍາຫຼັກ ຂອງອົງການແຮງງານສາກົນ, ອານຸສັນຍາ 169 ວ່າດ້ວຍກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ລົງນາມ.

ຕາຕະລາງ 1 ສົນທິສັນຍາ ແລະ ອະນຸສັນຍາສາກົນ ໃນ ສປປ ລາວ.

ລຳດັບ	ຊື່ຂອງ ສົນທິສັນຍາ	ວັນທີ່ລົງນາມ	ວັນທີ່ຮັບເຂົ້າເປັນພາຄີ
1	ສົນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍ ສິດທິທາງດ້ານຜົນລະເຮືອນ ແລະ ດ້ານການເມືອງ	7 ທັນວາ 2000	29 ກັນຍາ 2009
2	ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ສິດທິຂອງຄົນພິການ	15 ມັງກອນ 2008	29 ກັນຍາ 2009
3	ສົນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງບໍ່ໃຫ້ບຸກຄົນຖືກບັງຄັບສູນຫາຍໄປ	29 ກັນຍາ 2008	ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບ
4	ສົນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງສິດທິ ການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານ ແລະ ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ.	ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຊັນ	ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບ
5	ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການຕໍ່ຕ້ານການທາລຸນ ແລະ ໃຊ້ຄວາມຮັ່ງມີອື່ນໆ, ການປະຕິບັດ ຫຼື ການລົງໂທດທີ່ໄຮ່ມະນຸດສະທໍາ ຫຼື ການຍໍາຢັສັກສີ	21 ກັນຍາ 2010	26 ກັນຍາ 2012
6	ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ສິດທິຂອງເດັກ		8 ພຶດສະພາ 1991 (a)
7	ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍ ການລົບລ້າງທຸກຮູບແບບການຈໍາແນກຕໍ່ເພດຍິງ	17 ກໍລະກົດ 1980	14 ສິງຫາ 1981
8	ສົນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍ ສິດທິທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທໍາ	7 ທັນວາ 2000	13 ກຸມພາ 2007
9	ສົນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍ ການກໍາຈັດທຸກຮູບແບບຂອງການຈໍາແນກເຊື້ອຊາດ		22 ກຸມພາ 1974 (a)
10	ສົນທິສັນຍາຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍ ການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ	10 ທັນວາ 2003	29 ກັນຍາ 2009

3.0 ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໂຄງການ

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ມີຊົນເຜົ່າຫຼາຍທີ່ສຸດ ໃນບັນດາປະເທດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້. ປະຊາກອນທົ່ວປະເທດມີປະມານ 6.8 ລ້ານຄົນ ສາມາດແບ່ງຊົນເຜົ່າເປັນ ສີ່ ໝວດພາສາ: ໝວດພາສາ ລາວ-ໄຕ (67%), ໝວດພາສາ ມອນ-ຂະແມ (21%), ໝວດພາສາ ມົ້ງ-ອີວມຽນ (8%) ແລະ ໝວດພາສາ ຈີນ-ຕິເບດ (3%). ໃນບັນດາກຸ່ມເຫຼົ່ານີ້ປະກອບມີ 49 ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 200 ຊົນເຜົ່າຍ່ອຍ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໝວດພາສາ ລາວ-ໄຕ ປະກອບມີແປດຊົນເຜົ່າ, ໝວດພາສາ ມອນ-ຂະແມ ມີ 32 ຊົນເຜົ່າ, ໝວດພາສາ ມົ້ງ-ອີວມຽນ ມີ 2 ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຈີນ-ຕິເບດ ມີ 7 ຊົນເຜົ່າ.

ແຂວງ ອຸດົມໄຊ, ມີປະມານ 12 ຊົນເຜົ່າ, ຊຶ່ງເຜົ່າທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດແມ່ນ ເຜົ່າກຶມມຸ. ອີງຕາມຫ້ອງການປົກຄອງແຂວງ, ເຜົ່າກຶມມຸ ແມ່ນເຜົ່າທີ່ນອນໃນໝວດພາສາ ມອນ-ຂະແມ ປະກອບມີ ກຶມມຸລີ້, ກຶມມຸຂອງ, ກຶມມຸອູ, ກຶມມຸບົດ ລວມເປັນປະມານ 60% ຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ. ຊົນເຜົ່າມົ້ງຂາວ, ເປັນເຜົ່າທີ່ໃຫຍ່ເປັນອັນດັບສອງໃນຊົນເຜົ່າມົ້ງ ກວມເອົາ 14% ຂອງເຜົ່າມົ້ງ. ເຜົ່າ ໄຕດຳ, ເປັນເຜົ່າທີ່ນ້ອຍກວ່າໝູ່ ເປັນເຜົ່າໜຶ່ງທີ່ນອນໃນ ເຜົ່າ ໄຕ-ກະໄດ ກວມເອົາ 2% ຂອງ ເຜົ່າ ໄຕ-ກະໄດ. ບັນດາເຜົ່າອື່ນໆທີ່ຢູ່ໃນແຂວງ ຍັງມີ ເຜົ່າ ອາຄາ (ໄຕດຳ ແລະ ໄຕຂາວ), ຜູ້ນ້ອຍ (ຜູ້ຊາງ, ຜູ້ກອງແຊັດ ແລະ ຜູ້ຍົດ), ລາວຮຸຍ (ຫຼືເອີ້ນວ່າ “ເລນເຕັນ”), ພວນ, ລີ, ຢັງ, ໂຄ ແລະ ໂຮ (ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ). ມີ ສິບສອງ ຊົນເຜົ່າ ທີ່ມີພາສາ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີ ທີ່ເປັນຂອງຕົນເອງ.

ມີໜຶ່ງ ບ້ານ ທີ່ໄດ້ກຳນົດ ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຂອງໂຄງການຍ່ອຍ, ບ້ານ ນາສ້າວ, ມີເຜົ່າກຶມມຸ, ເຜົ່າຜູ້ນ້ອຍ ແລະ ເຜົ່າ ຂະມຸ. ບ້ານ ທີ່ສອງ ແມ່ນບ້ານ ນາເລົາ ແລະ ມີບັນດາຊົນເຜົ່າ ດັ່ງຕາຕະລາງ 2 ລຸ່ມນີ້:

ຕະຕະລາງ 2 ບັນດາຊົນເຜົ່າ ໃນ ບ້ານ ນາເລົາ, ເມືອງ ອຸດົມໄຊ, ແຂວງ ອຸດົມໄຊ, 2016

ຊົນເຜົ່າ	ຈຳນວນຄອບຄົວ	ຈຳນວນປະຊາກອນ	ຈຳນວນຜູ້ຍິງ
ລາວ ລຸ່ມ	13	64	38
ໄຕດຳ	1	5	2
ລີ້	253	1182	663
ກຶມມຸ	5	54	20
ມົ້ງ	3	27	14
ຮີ້	12	132	47
ຜູ້ນ້ອຍ	12	111	35
ລວມ	299	1,575	819

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ສອງ ຊົນເຜົ່າ ໃຫຍ່ ທີ່ອາໄສຢູ່ແຂວງອຸດົມໄຊ ຄື ເຜົ່າກຶມມຸ ແລະ ເຜົ່າມົ້ງ ດ້ານລຸ່ມນີ້ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກ ບົດສຶກສາ ສິດທິດ້ານທິດິນ ແລະ ຊັບສິນ ຕາມຈາຮີດປະເພນີຂອງແມ່ຍິງ ຫຼື ລະບົບ ຂະນົບທຳນຽມປະເພນີ ຂອງ ຫ້າ ຊົນເຜົ່າ ໃນ ສປປ ລາວ (Mann and Luangkhot, 2008).

ເຜົ່າ ກຶມມຸ ເປັນເຜົ່າທີ່ມີມາຕັ້ງແຕ່ດົນນານຢູ່ທາງພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ, ແລະ ໃນປັດຈຸບັນພວກເຂົາ ໄດ້ມີການຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ທົ່ວທຸກແຂວງທາງພາກເໜືອ ແລະ ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ. ຕໍ່ມາແມ່ນລາວລຸ່ມ, ເປັນເຜົ່າ ທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າໝູ່ ໃນປະເທດ. ເຜົ່າກຶມມຸ ມີຫຼາຍເຜົ່າທີ່ຍ່ອຍອອກຢູ່ແບບເປັນກຸ່ມຮ່ວມກັນ ລວມມີ ເຜົ່າຮອກ, ເຜົ່າລູ, ເຜົ່າອູ ແລະ ເຜົ່າຄຣອງ. ເຜົ່າກຶມມຸ ປົກຄອງກັນດ້ວຍຄວາມເຊື່ອຖື, ທັງດ້ານຄວາມດີ ແລະ ຄວາມຊົ່ວ, ເຊິ່ງມີບົດບາດພື້ນຖານຕໍ່ກັບກິດໜາຍປະເພນີ. ຄວາມເຊື່ອຖືຂອງຊົນເຜົ່າກຶມມຸ ໄດ້ມີບົດບາດຕໍ່ກັບບົດບາດຍິງ-ຊາຍຂອງເຜົ່າ, ສິດທິການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບ

ສິນ ແລະ ການປ່ຽນແປງທີ່ກະທົບກັບສາຍສຳພັນລະຫວ່າງ ເຜົ່າກຶມມຸ ກັບ ໂລກພາຍນອກ ແມ່ນມີມາຕັ້ງແຕ່ດົນນານ. ລະດັບຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຄວາມເຊື່ອ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງແຕ່ລະກໍລະນີ ຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ - ບາງຄວາມເຊື່ອ ຫຼື ສາສະໜາ ກໍ່ນັບຖືເປັນບາງເຂດ ທີ່ເປັນພື້ນທີ່ສະເພາະຂອງໃຜລາວ ແລະ ບາງຄວາມເຊື່ອຖືກໍ່ຜິວພັນກັບອຳນາດການປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ນຳດ້ານສາສະໜາ. ຄວາມເຊື່ອຖືວິນຍານ (ເຊື່ອຖືຜີ) ມີບົດບາດຕໍ່ກິດຈະວັດປະຈຳວັນທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ, ກິດຈະກຳໃນແຕ່ລະລະດູການ, ສິດທິໃນຊັບສິນ ແລະ ຄວາມສຳພັນດ້ານ ເພດ. ຄວາມເຊື່ອຖືອື່ນໆກ່ຽວກັບຮູບແບບຂອງເຮືອນ ແລະ ວິນຍານຂອງບັນພະບຸລຸດ ຜູ້ທີ່ຄ່ອຍປົກປັກຮັກສາຄອບຄົວໃຫ້ຢູ່ດີມີແຮງ. ສຸດທ້າຍ ແມ່ນຄວາມເຊື່ອຖືສ່ວນບຸກຄົນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜີຢາວຜີເຮືອນ.

ໃນແຕ່ລະເຜົ່າຍ່ອຍອາດຈະປະກອບມີຫຼາຍ ຕະກຸນ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ “ຕະ”. ຊື່ຂອງ ຕະ ເປັນສິ່ງທີ່ບົ່ງບອກວ່າກົກເຄົ້າຂອງພວກເຂົາ ແມ່ນມາຈາກ ທຳມະຊາດ, ຫຼື ສັດ ຫຼື ນົກ ຊຶ່ງວ່າຕະກຸນຈະບົ່ງບອກ, ຕາມທຳມະດາແລ້ວຈະຫ້າມບໍ່ໃຫ້ກ່ຽວພັນເຖິງ ຫໍບູຊາ. ກຶມມຸລີ້ ຢູ່ອຸດົມໄຊ, ອາດຈະມີ ຕະ ຕຶມອງ (ເປັນຊື່ເຫງັງຊະນິດໜຶ່ງ), ຕົວະ (ເປັນຊື່ຜັກກຸດຊະນິດໜຶ່ງ), ຕົກອກ (ເປັນຊື່ນົກ) ແລະ ຊື່ອື່ນໆ. ຫໍບູຊາເປັນສິ່ງສັກສິໃນເຮືອນ ແລະ ສາຍສຳພັນຂອງ “ຕະ” ແມ່ນຂຶ້ນກັບຄອບຄົວທີ່ເດັກນ້ອຍເກີດ. ສາຍສຳພັນຂອງ “ຕະ” ເປັນຕົວກຳນົດທາງເລືອກໃນການແຕ່ງງານ ແລະ ຜິວພັນເຖິງສິດທິທາງຊັບສິນ.

ເຜົ່າ ມົ້ງຂາວ ແມ່ນເຜົ່າຍ່ອຍຂອງຊົນເຜົ່າມົ້ງ ທີ່ມີຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃນປັດຈຸບັນ. ນອກຈາກ ເຜົ່າກຶມມຸ ແລ້ວ, ເຜົ່າມົ້ງ ກໍ່ເປັນເຜົ່າໜຶ່ງ ທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍ. ຕົ້ນກຳເນີດຂອງເຜົ່າມົ້ງໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ມີການອົບພະຍົບມາຈາກປະເທດຈີນໃນຕົ້ນສະຕະວັດທີ 19. ສາເຫດທີ່ເຜົ່າມົ້ງໄດ້ມີການອົບພະຍົບ ຕາມການເລົ່າຂານ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ ເຊື່ອກັນວ່າໃນປະຫວັດສາດເຜົ່າມົ້ງ ແລະ ເຜົ່າຫານ ຂອງຈີນ ເກີດມີຄວາມຂັດແຍ່ງກັນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ, ບໍ່ອອມຮັບໃນການເກັບພາສີ ແລະ ປະຕິເສດການຮ່ວມມືກັບເຜົ່າ ຫານ ຂອງຈີນ. ການອົບພະຍົບຂອງເຜົ່າມົ້ງໃນປັດຈຸບັນ ມີຢູ່ທົ່ວທຸກແຂວງທາງພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ, ທາງພາກໃຕ້ຂອງ ຢຸນນານ ປະເທດຈີນ, ທາງພາກເໜືອຂອງ ປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ໄທ.

ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ຊົນເຜົ່າມົ້ງຈະຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ໃນພື້ນທີ່ສູງ, ແລະ ຊົນເຜົ່າມົ້ງຈະມັກຝັງສືບຢູ່ທີ່ຈອມພູ. ມົ້ງຂາວ ມີຊື່ສຽງໃນການເຮັດວຽກໜັກ ແລະ ເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ຢູ່ທີ່ແຂວງອຸດົມໄຊ ໄດ້ຮັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນ. ມົ້ງຂາວ ຍັງມີຕະກຸນ ຫຼື ເຊັ່ງ (ຕົວຢ່າງ: ຕົວ, ວີ, ຊິງ, ມິວ, ລີ, ວາ, ຢາ, ຮາ, ຈາ ແລະ ກູ). ເຊັ່ງ ເປັນຕົວກຳນົດເຂດແດນດ້ານສິດທິທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນ, ແລະ ປົກປ້ອງບົດບາດຂອງເພດຊາຍ ເປັນດັ່ງຜູ້ຄວບຄຸມສິດທິທາງເລືອກຂອງເພດຍິງ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຜູ້ຍິງຄົນໃດ ຫຼື ເວລາໃດ ຈະແຕ່ງງານ.

4.0 ຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນກັບຊົນເຜົ່າ

ຄາດການວ່າ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຈາກນ້ຳຖ້ວມຕົວເມືອງຂອງແຂວງອຸດົມໄຊ ຈະສົ່ງຜົນກະທົບດ້ານບວກ ແລະ ດ້ານລົບ ຈາກຜົນການດຳເນີນໂຄງການຍ່ອຍ ໃນການຢືນສະເໝີ ການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຕະຝັງກັນເຈື່ອນ, ການປັບປຸງຄອງລະບາຍນ້ຳ, ເຂື່ອນກັນນ້ຳ ແລະ ປະຕູລະບາຍນ້ຳ, ແລະ ສ່ວນສາທາລະນະແຄມນ້ຳ. ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຍ່ອຍການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຈາກນ້ຳຖ້ວມຕົວເມືອງ ຈະສົ່ງຜົນປະໂຫຍດ ໂດຍຫຼັກໆແລ້ວແມ່ນປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນເທດສະບານເມືອງໄຊ ເຊິ່ງວ່າຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ຊັບສິນຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃນເມືອງ ຈະບໍ່ຖືກລົບກວນຫຼາຍຈາກໂຄງການລົງທຶນສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດັ່ງກ່າວ. ຄາດວ່າ ການກໍ່ສ້າງ ຂອງ ໂຄງການລົງທຶນ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຈາກນ້ຳຖ້ວມຕົວເມືອງ ຈະນຳມາຍັງຜົນປະໂຫຍດດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສຸຂະພາບ ແລະ ລະບົບນິເວດ ເຊັ່ນວ່າ: ການປ້ອງກັນລຳນ້ຳ ຈາກການຕົກຕະກອນ ເນື່ອງຈາກການໄຫຼປ່າຂອງນ້ຳ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງ, ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍທາງຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນ ຈາກນ້ຳຖ້ວມ. ໂຄງການຈະຊ່ວຍສ້າງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ປອດໄພ, ດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມເປັນຢູ່ທີ່ດີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກເຫດການນ້ຳຖ້ວມແບບກະທັນຫັນ ໃນອະດີດທີ່ຜ່ານມາ.

ຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈະແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຊັດເຈນຂຶ້ນກັບປະເພດ, ຂອບເຂດ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຂອງໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດຈາກນ້ຳຖ້ວມຕົວເມືອງ. ສຳລັບການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ໃນເທດສະບານ ເມືອງໄຊ ແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ ບໍລິເວນໃກ້ຄຽງ, ຈະເຫັນໄດ້ວ່າປະຊາຊົນທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບປານກາງ ແລະ ໃນວົງທີ່ຈຳກັດ, ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ ຜົນກະທົບສະສົມກໍ່ ບໍ່ຄວນຈະມອງຂ້າມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ສຳລັບປະຊາຊົນທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ພື້ນທີ່ ທີ່ມີການກຳນົດການກໍ່ສ້າງສວນສາທາລະນະຂອງສອງຝັ່ງແມ່ນ້ຳ, ຜົນກະທົບຫຼັກ ແມ່ນການຍົກຍ້າຍ ແລະ/ຫຼື ການສູນເສຍທີ່ດິນທາງນ້ຳ. ການປົກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນຄັ້ງທຳອິດ ຢູ່ແຂວງ, ໄດ້ມີການລະບຸວ່າ ບັນດາຄົວເຮືອນທີ່ ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ກຳນົດ ທີ່ຈະສ້າງສວນສາທາລະນະແຄມນ້ຳ ແມ່ນປະຊາຊົນຊົນເຜົ່າ (ກຶມມຸ, ຜູ້ນ້ອຍ ແລະ ກາມຸກ).

5.0 ການກະກຽມການດຳເນີນການສຳຫຼັບກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ

ຜົນກະທົບທາງບວກຂອງໂຄງການ ຂຶ້ນກັບລະດັບຄວາມສຳເລັດໃນການສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈ ໃນການເຂົ້າຮ່ວມຂອງກຸ່ມຜູ້ທີ່ອ່ອນແອ (ດ້ອຍໂອກາດ), ລວມມີ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ແມ່ຍິງ, ຜູ້ເຖົ້າ ແລະ ໄວໜຸ່ມ/ເດັກນ້ອຍ. ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການເຂົ້າຮ່ວມຈາກກຸ່ມຄົນດັ່ງກ່າວ ໃນຂັ້ນຕອນການອອກແບບ ແລະ ວາງແຜນ ແລະ ມາດຕະການປ້ອງກັນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຜ່ານຜ່າອຸປະສັກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ວັດທະນະທຳ.

ການກໍ່ສ້າງໂຄງການຢ່ອຍສວນສາທາລະນະສອງແຫ່ງ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນນ້ຳຖ້ວມ ຂອງໂຄງການຢ່ອຍທີ່ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພາຍໃຕ້ ພາກສ່ວນ ທີ່ 1 ອາດຜົວພັນເຖິງການຄອບຄອງທີ່ດິນ ແລະ/ຫຼື ການຍົກຍ້າຍ, ເຊິ່ງເປັນຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ທີ່ອ່ອນແອ (ດ້ອຍໂອກາດ). ພາກສ່ວນທີ່ສຳຄັນ ຂອງກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນນະໂຍບາຍດ້ານສັງຄົມການປົກປ້ອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເຊື່ອມເຂົ້າກັບຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ຂອງແຜນ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງທ້ອງຖິ່ນ ກັບ ຊຸມຊົນ.

ການດຳເນີນການກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ ສຳລັບບັນດາໂຄງການຢ່ອຍໃນພື້ນທີ່ ທີ່ກຸ່ມຊົນເຜົ່າອາໄສຢູ່ຕ້ອງມີ (ກ) ການຄັດເລືອກຂອງກຸ່ມທະນາຄານໂລກ ເພື່ອລະບຸວ່າ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຢູ່ໃນເຂດພື້ນທີ່ໂຄງການ ຫຼື ການຢູ່ຮ່ວມກັນແບບເປັນກຸ່ມ; (ຂ) ຜູ້ກູ້ຢືມທຶນປະຕິບັດການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສັງຄົມ ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບ ແລະ ກຳນົດຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານວັດທະນະທຳຢ່າງເໝາະສົມ; (ຄ) ຜູ້ກູ້ຢືມທຶນປະຕິບັດການປົກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ, ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ (FPICs) ກັບ ຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ໃນການນຳທາງເປີດກວ້າງການປະກອບສ່ວນຂອງຊຸມຊົນ ໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງການ; (ງ) ຜູ້ກູ້ຢືມທຶນກະກຽມ ແລະ ເຜີຍແຜ່ແຜນພັດທະນາຊົນເຜົ່າ (ຫຼື ກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ) ເພື່ອຕອບໂຈດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຄວາມກ້າວໜ້າຂອງຊົນເຜົ່າ, ສະໜອງຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານວັດທະນະທຳຢ່າງເໝາະສົມ, ແລະ ຮັບປະກັນມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ.

ລະດັບລາຍລະອຽດທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ກູ້ຢືມທຶນໄດ້ລະບຸຢູ່ໃນວັກ (ຂ), (ຄ) ແລະ (ງ) ເປັນສັດສ່ວນກັບຄວາມຊັບຊ້ອນຂອງໂຄງການທີ່ໄດ້ຍື່ນສະເໜີ ແລະ ການທຽບລັກສະນະ ແລະ ຂະໜາດ ຂອງຜົນກະທົບຈາກໂຄງການທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທັງດ້ານບວກ ຫຼື ດ້ານລົບ.

5.1 ການກັນຕອງຕົວແທນຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ

ທະນະຄານໂລກ ຈະເຮັດການກັນຕອງກ່ອນໄລຍະການກະກຽມໂຄງການ, ເພື່ອກຳນົດວ່າມີກຸ່ມຊົນເຜົ່າອາໄສຢູ່ໃນເຂດພື້ນທີ່ໂຄງການຫຼືບໍ່ ຫຼື ມີການຢູ່ຮ່ວມກັນແບບເປັນກຸ່ມທີ່ສະໜິດແໜ້ນ. ໂດຍອີງໄສ ການຕັດສິນໃຈດ້ານເຕັກນິກ ຈາກວິຊາການດ້ານສັງຄົມ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ມີຄວາມຊຳນານດ້ານສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ ໃນພື້ນທີ່ຂອງໂຄງການ.

OP/BP 4.10 ມີຄວາມກ່ຽວພັນກັນກັບວິທີການ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໃນນີ້ຈະຖືກຕິດຕາມໂດຍລູກຄ້າ ໃນການລົງທຶນ ໃຫ້ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ຖືກກຳນົດ ໃຂັ້ນຕອນກັນກອງ ວ່າມີໜ້າໃນເຂດໂຄງການທີ່ຈະກໍ່ສ້າງ. ມັນລວມມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຜູ້ກູ້ຢືມທຶນດຳເນີນການປະເມີນທາງສັງຄົມ ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບທັງທາງບວກ ແລະ ທາງລົບຈາກໂຄງການທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ກັບຊົນເຜົ່າ ແລະ ເພື່ອກວດສອບທາງເລືອກຂອງໂຄງການ ສຳລັບພື້ນທີ່ທີ່ອາດເກີດຜົນກະທົບທາງລົບ, ແລະເພື່ອພັດທະນາ ແຜນພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ເປັນມາດຕະການພິເສດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ, ແລະ ມອບຜົນປະໂຫຍດດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ເໝາະສົມ.

5.2 ການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ

ການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ (SIA) ແມ່ນຂັ້ນຕອນການທົບທວນ ແລະ ການກຳນົດ ຜົນກະທົບດ້ານສັງຄົມ ຂອງໂຄງການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃນປັດຈຸບັນ ຫຼື ທີ່ໄດ້ຍື່ນສະເໜີໄປແລ້ວ ແລະ ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆ. ອີງຕາມການປະເມີນຜົນກະທົບຮ່ວມສາກົນ ຈະປະກອບມີຂັ້ນຕອນຂອງການວິເຄາະ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຜົນທີ່ເກີດຕາມມາຕໍ່ກັບສັງຄົມທັງທີ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ, ທັງດ້ານບວກ ແລະ ດ້ານລົບ ຂອງແຜນຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆ (ນະໂຍບາຍ, ລາຍການ, ແຜນການ, ໂຄງການຕ່າງໆ) ແລະ ທຸກຂັ້ນຕອນການປ່ຽນແປງທາງສັງຄົມທີ່ໄດ້ຮອງຂໍ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວ.

ຄວາມກວ້າງ, ຄວາມເລິກ ແລະ ປະເພດຂອງການວິເຄາະໃນການປະເມີນສັງຄົມ ເປັນສັດສ່ວນກັບທຳມະຊາດ ແລະ ຂອບເຂດຂອງຜົນກະທົບຈາກໂຄງການທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຜົນກະທົບທາງບວກ ຫຼື ທາງລົບ. ການປະເມີນ

ຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ (SIA) ຄວນຈະລວມເຂົ້າກັບບົດປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການ (ESIA) ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍຢູ່ໃນກອບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ນຳໃຊ້ຜົນການວິເຄາະ ເພື່ອພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ດ້ານສັງຄົມ (SMMP).

ໃນຊ່ວງເວລາການປຶກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນໃນເບື້ອງຕົ້ນຢູ່ທີ່ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ, ສິ່ງທີ່ໄດ້ມາ ແມ່ນການສະເໜີວິທີການ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ ຕໍ່ກັບປະຊາຊົນ/ຕໍ່ກັບເຮືອນຊານບ້ານຊ່ອງ ຊຶ່ງລວມມີຫຼາຍຊົນເຜົ່າ:

- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຂໍ້ມູນມີສອງບໍ່ຄ່ອຍຈະໄດ້ຮັບການຕັດແກ້ບັນເທດການ.
- ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ຕາມພື້ນຖານການວິເຄາະຜົນກະທົບ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຮັບປະກັນວ່າປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ອ່ອນແອ (ດ້ອຍໂອກາດ), ລວມມີບັນດາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາໃໝ່.
- ຖ້າຫາກຈຳເປັນຕ້ອງມີການຈັດສັນຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ອ່ອນແອ (ດ້ອຍໂອກາດ) ລວມທັງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ປັບປຸງໂອກາດການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ແລະ ສະໜອງທາງເລືອກດ້ານການດຳລົງຊີວິດແກ່ເຂົາເຈົ້າໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ການຝຶກອົບຮົມສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ໃນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ
- ການສະໜອງ ຫຼື ການກະຈາຍຂໍ້ມູນຂ່າວສານເປັນພາສາທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຜູ້ທີ່ໃຫ້ການອະທິບາຍກ່ຽວກັບໂຄງການຄວນຈະເວົ້າເປັນພາສາທ້ອງຖິ່ນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຂະບວນການກັນກອງ ທີ່ອະທິບາຍໃນຂໍ້ 5.1 ລະບຸກ່ຽວກັບການມີໜ້າຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໃນພື້ນທີ່ໂຄງການ, ຂະບວນການປະເມີນທາງສັງຄົມສະເພາະດ້ານ ໂດຍສະເພາະຈະດຳເນີນຕາມຫຼັກການທີ່ລະບຸໄວ້ໃນ OP 4.10. ນີ້ແມ່ນຂະບວນການເພີ່ມເຕີມ ຂອງຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອໂຄງການຢ່ອຍ. ອົງປະກອບສຳຄັນ ຂອງການປະເມີນທາງສັງຄົມໂດຍສະເພາະເພື່ອຊົນເຜົ່າ.

- a) ຂຶ້ນຢູ່ກັບຂະໜາດຂອງໂຄງການຢ່ອຍ, ການທົບທວນກອບໂຄງຮ່າງຈັດຕັ້ງ ເພື່ອນຳໃຊ້ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ອາໄສໃນຊຸມຊົນຖືກຜົນກະທົບ. ຕົວຢ່າງ, ໃດ້ມີ ໜ່ວຍງານຂອງຊຸມຊົນ ຫຼື ໂຄງສ້າງການຕັດສິນໃຈ ແລະ ຄວາມສຳພັນຂອງພວກເຂົາກັບໜ່ວຍງານທ້ອງຖິ່ນເປັນແນວໃດ?
- b) ການເກັບກຳ ແລະ ການວິເຄາະ ຂໍ້ມູນພື້ນຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວັດທະນາທຳ, ສັງຄົມ-ເສດຖະກິດ ແລະ ການເມືອງ ຊຸມຊົນ ຂອງ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ, ແລະ ຖ້າກ່ຽວຂ້ອງກັບເນື້ອທີ່ ແລະ ດິນແດນ ທີ່ເຂົາຄອບຄອງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ເຂົາໃຊ້ເພິ່ງພາດຳລົງຊີວິດ. ນີ້ອາດມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງໂດຍສະເພາະດ້ານການດຳລົງຊີວິດຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ອາໄສຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ເຊິ່ງອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການກໍ່ສ້າງທີ່ໄດ້ເງິນຂາກໂຄງການ.
- c) ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ, ບັນດາຜູ້ມີສ່ວນໃດສ່ວນເສຍ ຈະຖືກກຳນົດໃນຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ແລະ ຂະບວນການທີ່ສອດຄ່ອງກັບວັດທະນາທຳ ເພື່ອການປຶກສາຫາລື ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໃນລະຫວ່າງການກະກຽມໂຄງການຢ່ອຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຈະຖືກກຳນົດກັບບັນດາຜູ້ມີສ່ວນໃດສ່ວນເສຍເຫຼົ່ານັ້ນ.
- d) ການປະເມີນ, ໂດຍອີງໄສການປະກອບຄຳເຫັນຢ່າງອິດສະຫຼະ, ແລະ ການແຈ້ງການປຶກສາຫາລື, ກັບຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານບວກ ຂອງໂຄງການຢ່ອຍ. ການປະເມີນນີ້ມີຄວາມອ່ອນໄຫວກັບບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມອ່ອນແອ ໃນຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ການພິຈາລະນາສະຖານະການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ສາຍສຳພັນລະຫວ່າງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ແລະ ໂອກາດໃນການພັດທະນາທີ່ຈຳກັດ ເວລາທຽບກັບກຸ່ມຄົນອື່ນໆ.
- e) ການກຳນົດ ແລະ ປະເມີນຜົນ, ໂດຍອີງໄສການແບບອິດສະຫຼະ, ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ກັບຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ເປັນບັນດາມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງຜົນກະທົບ, ຫຼື ຖ້າບັນດາມາດຕະການດັ່ງກ່າວໃຊ້ບໍ່ໄດ້, ການກຳນົດມາດຕະການ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ, ຫຼີກລ້ຽງ, ຫຼື ທົດແທນ ຕໍ່ກັບຜົນກະທົບ, ແລະ ໝັ້ນໃຈ ວ່າກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ເໝາະສົມພາຍໃຕ້ໂຄງການຢ່ອຍ.

5.3 ການປຶກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ, ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ

ນະໂຍບາຍດ້ານຊົນເຜົ່າຂອງທະນາຄານໂລກ ຕໍ່ກັບໂຄງການຢ່ອຍທີ່ທະນາຄານໂລກໄດ້ໃຫ້ທຶນ ຄືຕ້ອງມີຂັ້ນຕອນການປຶກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ, ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ໃນການນຳທາງເປີດກວ້າງການປະກອບສ່ວນດ້ານຜົນປະໂຫຍດຂອງຊຸມຊົນ ຫຼື ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຖືກຜົນກະທົບ. ຜູ້ກູ້ຢືມທຶນຈະຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການ ການປຶກສາຫາລື ທີ່ແທດເໝາະກັບສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ອີງຕາມເງື່ອນໄຂຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ການອອກແບບວິທີການ, ໃຫ້ຄວາມໃສ່ໃຈເປັນພິເສດກັບຄວາມກັງວົນຂອງແມ່ຍິງຊົນເຜົ່າ, ໄວໜຸ່ມ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງໂອກາດດ້ານການພັດທະນາ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ.

ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ເວທີສຳຫຼັບການສົນທະນາປຶກສາຫາລື ແມ່ນພາກສ່ວນທີ່ມີຢູ່ໃນການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ ແລະ ຂອບເຂດຂອງການປຶກສາຫາລືທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຄວາມແຕກຕ່າງຂອງພື້ນທີ່ໂຄງການ ແລະ ຮູບແບບຂອງຜົນກະທົບ. ວິທີການທີ່ນຳໃຊ້ແມ່ນຂຶ້ນກັບຮູບແບບຂອງຜົນກະທົບຈາກໂຄງການທີ່ມີຕໍ່ຊຸມຊົນ (ຕົວຢ່າງ: ຄວາມອ່ອນໄຫວ (ຄວາມດ້ອຍໂອກາດ), ພາສາ ແລະ ການສື່ສານພົວພັນຮ່ວມກັບສັງຄົມໃຫຍ່ ຫຼື ຊຸມຊົນໃກ້ຄຽງ).

ຂັ້ນຕອນການປຶກສາຫາລື ຕ້ອງຮັບປະກັນ:

- ປະຊາຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າຈະບໍ່ຖືກບີບບັງຄັບ, ກົດດັນ ຫຼື ຂົ່ມຂູ່ ໃນທາງເລືອກການພັດທະນາຂອງເຂົາເຈົ້າ
- ຄວາມຍິນຍອມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ຈະຕ້ອງມີຢ່າງພຽງພໍກ່ອນການອະນຸມັດ ຫຼື ການເລີ່ມປະຕິບັດກິດຈະກຳໃດໆ ແລະ ເຄົາລົບຄວາມຕ້ອງການເວລາຂອງຊົນເຜົ່າຕໍ່ກັບຂັ້ນຕອນການປຶກສາຫາລື/ການຍິນຍອມ
- ປະຊາຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າຈະຕ້ອງຮັບຮູ້ (ມີ) ຂໍ້ມູນຢ່າງຄົບຖ້ວນກ່ຽວກັບ ຂອບເຂດ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງບັນດາກິດຈະກຳການພັດທະນາຕໍ່ກັບທີ່ດິນ, ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວປະກອບມີ ລັກສະນະ, ຂະໜາດ, ບາດກ້າວ, ການປື້ນກັບ ແລະ ຂອບເຂດ ຂອງໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳ; ຈຸດປະສົງ ແລະ ໄລຍະເວລາຂອງໂຄງການ; ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພື້ນທີ່ ທີ່ຖືກຜົນກະທົບ; ການປະເມີນເບື້ອງຕົ້ນດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງຄວາມສ່ຽງອື່ນໆ; ບຸກຄະລາກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດຳເນີນໂຄງການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆຂອງໂຄງການ. ໃນຂະບວນການນີ້ ອາດຈະລວມມີທາງເລືອກຂອງການບໍ່ຍິນຍອມ.

ການປຶກສາຫາລື ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ເປັນພາກສ່ວນ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ຕໍ່ກັບຂະບວນການຍິນຍອມ ແລະ ຂະບວນການປຶກສາຫາລື ຕ້ອງມີເອກະສານທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ. ການປຶກສາຫາລື ຄວນດຳເນີນການເປັນພາສາທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເມື່ອເຫັນວ່າຈຳເປັນ ແລະ ມີເວລາໃນການກະກຽມທີ່ພຽງພໍ (ຢ່າງໜ້ອຍ ສອງອາທິດ) ຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າທຸກກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການປຶກສາຫາລືຢ່າງເຕັມຮູບແບບ ຂອງໂຄງການຢ່ອຍ ແລະ ການກະກຽມກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ.

ການກະກຽມການປຶກສາຫາລື ຕ້ອງພິຈາລະນາໃຫ້ຮອບຄອບ ແລະ ຄວາມເໝາະສົມກັບສະພາບຂອງໂຄງການຢ່ອຍ, ຜົນກະທົບທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະ ສະພາບການຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ. ວິທີການປຶກສາຫາລືອາດລວມມີ:

- ການປະຊຸມກັບຊຸມຊົນ ທັງຈັດຮ່ວມກັນທັງໝົດ ແລະ ຈັດເປັນກຸ່ມຢ່ອຍ;
- ການຈັດກຸ່ມສົນທະນາ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມການວາງແຜນ;
- ກະຈາຍຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຄອງການແບບເຕັມຮູບແບບ (ເອກະສານຂອງໂຄງການ, ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຕ່າງໆ), ໃນຮູບແບບທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ເຊັ່ນວ່າ ໂພສເຕີ ແລະ ແຜ່ນພິບ ແລະ ສຽງພ້ອມກັບຮູບພາບທີ່ເປັນພາສາທ້ອງຖິ່ນ;
- ກຳນົດຜູ້ປະສານງານຢູ່ພາຍໃນຊຸມຊົນ (ບາງການຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມ ເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສາມາດ ເພື່ອການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການອະທິບາຍຄວາມໝາຍ ໃຫ້ຈະແຈ້ງໃຫ້ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໃນຂະບວນການປຶກສາຫາລື);
- ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ຖືກຜົນກະທົບ, ອົງກອນເຜົ່າຊົນກຸ່ມນ້ອຍ (EMOs) ແລະ ອົງກອນສັງຄົມທ້ອງຖິ່ນອື່ນໆ ທີ່ກຸ່ມຊົນເຜົ່າລະບຸວ່າຢາກໃຫ້ມາມີສ່ວນຮ່ວມ;

- ໂອກາດການເຂົ້າຮ່ວມຂອງການປຶກສາຫາລືແຕ່ລະຄັ້ງ ຂອງການກະກຽມ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປຶກສາຫາລື ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນ ພາກ 7.0 ຂອງບົດລາຍງານກອບຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ A10, A12, ແລະ A13. ມັນລວມມີ ກອງປະຊຸມ ເບື້ອງຕົ້ນ ທີ່ວຽງຈັນ ວັນທີ 9 ເດືອນ ພຶດສະພາ ປີ 2016, ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ຄັ້ງທຳອິດ ທີ່ວຽງຈັນ ວັນທີ 20 ເດືອນ ມິຖຸນາ ປີ 2016, ການປຶກສາຫາລືຂັ້ນ ເມືອງ ແລະ ຊຸມຊົນ ລະຫວ່າງວັນທີ 21 ຫາ 24 ເດືອນ ມິຖຸນາ ປີ 2016 ແລະ ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ຄັ້ງທີສອງ ທີ່ວຽງຈັນ ວັນທີ 22 ເດືອນ ກັນຍາ ປີ 2016. ກ່ອນໜ້າ ສອງອາທິດ ຂອງ ແຕ່ລະ ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ທັງສອງຄັ້ງ ແມ່ນໄດ້ມີການ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວບົດລາຍງານປ້ອງກັນຜົນກະທົບ ທັງເປັນ ພາສາລາວ ແລະ ອັງກິດ ໃນເວບໄຊ້.

5.4 ການກະກຽມແຜນພັດທະນາຊຸມເຜົ່າ

ອີງຕາມນະໂຍບາຍ OP/BP 4.10 ຂອງທະນາຄານໂລກ, ເມື່ອການຄັດເລືອກລະບຸວ່າກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມ, ຜົນຈາກ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ການປຶກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ, ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ຈະໄດ້ນຳໃຊ້ໂດຍກຳນົດໜ່ວຍງານປະຕິບັດການ ເພື່ອກະກຽມແຜນການພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (EGDP) ຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ຢ່ອຍໂດຍສະເພາະ. ແຜນການພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (EGDP) ຈະໄດ້ມີການສ້າງມາດຕະການຂຶ້ນມາ ຊຶ່ງຜູ້ກູ້ຢືມທຶນຈະ ຮັບປະກັນ ຄື: (a) ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ຈະມີວັດທະນະທຳ, ຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມທີ່ ເໝາະສົມ; (b) ເມື່ອກຸ່ມຊົນເຜົ່າໄດ້ຮັບຜົນກະທົບດ້ານລົບຕາມທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ນັ້ນ ບັນດາຜົນກະທົບດ້ານລົບເຫຼົ່ານັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປ້ອງກັນ (ຫຼີກເວັ້ນ), ຫຼຸດຜ່ອນ, ບັນເທົາ ຫຼື ໄດ້ຮັບການຊົດເຊີຍ. ແຜນການພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (EGDP) ຄວນໄດ້ຮັບການກະກຽມໃນຮູບແບບທີ່ມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ແລະ ສາມາດປະຕິບັດໃຫ້ເກີດຜົນ ແລະ ລະດັບຄວາມ ລະອຽດແມ່ນມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂຶ້ນກັບໂຄງການທີ່ເຈາະຈົງ ແລະ ລັກສະນະຂອງຜົນກະທົບທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ.

ຕ້ອງການຢູ່ຈຸດໃດ, ແຜນການພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ຄວນຈະລວມມີບັນດາອົງປະກອບດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ດັ່ງທີ່ຕ້ອງການ (ສັດສ່ວນ ຂອງຂອບເຂດ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆຂອງໂຄງການຢ່ອຍ):

- a) ຄວາມເປັນມາຂອງໂຄງການ ແລະ ບົດສະຫຼຸບບັນຫາຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ;
- b) ບົດສະຫຼຸບກອບທາງດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ອົງກອນ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ກັບບັນດາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ;
- c) ບົດສະຫຼຸບການປະເມີນທາງດ້ານສັງຄົມ ລວມມີທັງຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານປະຊາກອນ, ສັງຄົມ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ລັກສະນະດ້ານການເມືອງ ຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ຖືກຜົນກະທົບ, ທີ່ດິນ ແລະ ເຂດແດນ ທີ່ພວກເຂົາເປັນເຈົ້າຂອບສືບ ທອດກັນມາ ຫຼື ນຳໃຊ້ຕະຫຼອດມາ ຫຼື ຄອບຄອງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ພວກເຂົາໄດ້ເພິ່ງພາອາໄສ;
- d) ບົດສະຫຼຸບຂອງຜົນການປຶກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ກັບປະຊາຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນ ກະທົບ ເຊິ່ງນຳໄປສູ່ການສະໜັບສະໜູນໃນວົງກວ້າງສຳຫຼັບໂຄງການຢ່ອຍ;
- e) ກອບເພື່ອຮັບປະກັນ ການປຶກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ໃນ ຊ່ວງເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຢ່ອຍ;
- f) ບັນດາມາດຕະການເພື່ອຮັບປະກັນວ່າປະຊາຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ຕາມທີ່ຄວນຈະໄດ້ຮັບຢ່າງເໝາະສົມ;
- g) ຄຳອະທິບາຍການຈັດຫາບັນດາອົງກອນຕ່າງໆ ເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ;
- h) ບັນດາມາດຕະການ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນ, ຫຼຸດຜ່ອນ, ບັນເທົາ ຫຼື ຊົດເຊີຍຕໍ່ກັບຜົນ;
- i) ການປະເມີນມູນຄ່າ ແລະ ແຜນການເງິນ ຂອງ ແຜນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ;
- j) ກົນໄກການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງຮຽນທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ຕໍ່ກັບ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບ
- k) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການຕິດຕາມກວດກາ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການລາຍງານ ຂອງ ແຜນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ພ້ອມກັບບັນດາຕົວຊີ້ວັດ ສຳລັບການຕິດຕາມກວດກາ ທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງ (ແຍກເປັນແຕ່ລະຊົນເຜົ່າ).

6.0 ການຈັດຕັ້ງອົງກອນ

ໃນ ສປປ ລາວ, ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ (MPWT) ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໜ້າວຽກດ້ານທະຫົນທົນທາງ, ການຜັດທະນາຕົວເມືອງ, ການຂົນສົ່ງທາງນໍ້າ ແລະ ທາງບົກ ລວມທັງການຄຸ້ມຄອງການສະໜອງນໍ້າໃຊ້ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ ໃນພື້ນທີ່ຕົວເມືອງ. ມັນເປັນຄວາມກ່ຽວຂ້ອງກັບກະຊວງໃຫຍ່ ປະກອບດ້ວຍບັນດາກົມກອງ ແລະ ສະຖາບັນຫຼັກ ຄື ກົມຂົວທາງ, ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ, ກົມຜັດທະນາຕົວເມືອງ ແລະ ກົມອື່ນໆ. ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບການເຮັດປ້ອງກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນ ແລະ ໄຟນໍ້າຖ້ວມ, ທ່າເຮືອ ແລະ ການສັນຈອນ, ການຂົນສົ່ງທາງນໍ້າ, ການກວດກາ ແລະ ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ. ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ຢູ່ທີ່ເທດສະບານເມືອງໄຊ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ໂຄງການຍ່ອຍການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟນໍ້າຖ້ວມຈະໄດ້ຮັບການດໍາເນີນການໂດຍ ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການ (PMU) ແລະ ພະແນກວິຊາການ ເຊິ່ງຈະມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການວາງແຜນ ແລະ ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ ດ້ານການປະຕິບັດມາດຕະການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງແຕ່ລະໜ້າວຽກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການຂອງກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຈະມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການສ້າງວິທີການປ້ອງກັນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຮ່ວມກັນ, ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ ແລະ ຝຶກອົບຮົມ ດ້ານການປ້ອງກັນ ໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານ ພາຍໃນ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ (MPWT).

ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າຂອງ ສປປລາວ ຈະໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃຕ້ຂະບວນການຂອງລັດຖະບານລາວ. ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ (MPWT) ຈະເປັນຜູ້ອອກແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (DIA) ໂດຍຜ່ານ ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ. ໂດຍລວມແລ້ວ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານ ຈະເປັນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງ ກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມື (DoPC). ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຈະມີໜ້າທີ່ໃນການວາງແຜນ ແລະ ການດໍາເນີນການບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟນໍ້າຖ້ວມໃນຕົວເມືອງ ພາຍໃຕ້ພາກສ່ວນທີ 1, 2 ແລະ 3 ຂອງ ໂຄງການ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຜ່ານໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອ ຄື ໂຄງການ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ປະສານງານ ແຜນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟນໍ້າຖ້ວມໃນຕົວເມືອງ ໃນລະດັບສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ. ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຈະເຮັດໜ້າທີ່ ປະສານງານ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນດ້ານເຕັກນິກໃຫ້ກັບ ໜ່ວຍງານໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຂອງ ພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍ ໃນການດໍາເນີນວຽກງານຕ່າງໆ ແລະ ການໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ. ໜ່ວຍງານໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຂອງ ພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ຈະສ້າງ ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ (PIU) ເພື່ອມີໜ້າທີ່ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ການປ້ອງກັນ ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຈະມີໜ້າທີ່ໃນການດໍາເນີນການ ວຽກງານຄວາມປອດໄພຂອງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟນໍ້າຖ້ວມໃນຕົວເມືອງ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການດໍາເນີນການ ພາຍໃຕ້ ໂຄງການຂອງ ສປປ ລາວ.

ຂັ້ນກັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ປະສົບການທີ່ເປັນມືອາຊີບ ໃນດ້ານການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການດໍາເນີນການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ວ່າ ພະນັກງານ ຂອງ ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ແລະ ກົມການຮ່ວມມື ຈະຕ້ອງການການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ເພີ່ມເຕີມ. ພວກເຂົາ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກ ທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດໃນການດໍາເນີນການ ດ້ານຄວາມຕ້ອງການ ຂອງກອບການຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ລວມທັງການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດ້ານການປ້ອງກັນ. ຕາຕະລາງທີ 3 ນໍາສະເໜີໜ້າທີ່ຫຼັກ ຂອງ DIA ແລະ ການປະສານງານໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຮ່ວມກັບລະຖະບານ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຕະຫຼອດຊ່ວງອາຍຸຂອງໂຄງການ, ໂດຍສະເພາະ ວຽກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ.

ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການຂອງກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ (ພາຍໃຕ້ ກະຊວງ ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ) ຈະໃຫ້ຄໍາອະທິບາຍແຕ່ລະໜ້າວຽກ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດໍາເນີນການ ຂອງ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟນໍ້າຖ້ວມໃນຕົວ ຢູ່ໃນ ເມືອງ ໄຊ, ແຂວງ ອຸດົມໄຊ. ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຈະທົບທວນຄືນການຄັດເລືອກບົດລາຍງານ ທີ່ໄດ້ກະກຽມໂດຍ ໜ່ວຍງານໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຂອງ ພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ແລະ ກະກຽມຮ່າງເງື່ອນໄຂຕ່າງໆໃນການອ້າງອີງ ຂອງແຜນການຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຕ່າງໆ ເພື່ອການກະກຽມແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍໂດຍຫຍໍ້ (ARAP), ຖ້ານໍ້າໃຊ້, ແລະ ແຜນພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (EGDP), ຕາມຄວາມຈໍາເປັນ. ແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ເອກະສານແຜນການຕ່າງໆ (ເຊັ່ນ ARAP ແລະ EGD) ຈະໄດ້ຢາຍໃ ຫ້ກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍ ໃນຊ່ວງເວລາການປຶກສາຫາລື. ບັນຫາຕ່າງໆ ແລະ ການສັງເກດເຫັນຈາກການປຶກສາຫາລື ຈະໄດ້ຮັບການບັນທຶກ. ເອກະສານ ຈະມີສ່ວນພົວພັນເຖິງການເຜີຍແຜ່ສຸສາທາລະນະຊົນ ແລະ ຍິນໃຫ້ກັບທະນາຄານໂລກເພື່ອການກວດກາຄືນ.

ອົງປະກອບການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ (ອົງປະກອບ ທີ່3) ຂອງ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າໃນພາກພື້ນອາຊີ ຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ສຳຫຼັບ ສປປ ລາວ ຈະສະໜັບສະໜູນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂອງໂຄງການຢ່ອຍ, ກວມເອົາການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ ໂຄງຮ່າງຈັດຕັ້ງ ແລະ ການພັດທະນາຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ, ການປະສານງານ, ວິຊາການ ແລະ ບັນດາມາດຕະການປ້ອງກັນ, ລວມມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກອບການຄຸ້ມຄອງຊຸມເຜົ່າ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆລວມຢູ່ໃນ ແຜນພັດທະນາກຸ່ມຊຸມເຜົ່າ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນ, ແລະ ການລາຍງານ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກອບຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈະລວມມີ ການພັດທະນາ ເຄື່ອງມືປ້ອງກັນສະເພາະເຂດ, ລວມມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງຜະນັກງານ, ເດີນທາງ, ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື, ການແປພາສາ ແລະ ການເຝິກອົບຮົມ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທັງໝົດທີ່ປະເມີນໂດຍ ທະນາຄານໂລກ ແລະ ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ແມ່ນປະມານ 205,000 ໂດລາເມລິກາ (ເບິ່ງໃນຫົວຂໍ້ 9.4 ຂອງບົດກອບຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ) ເຊິ່ງຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໂດຍການລວມກັນຂອງ ສະມາຄົມພັດທະນາລະຫວ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດຫາແຫຼ່ງທຶນ ຈາກອົງປະກອບຄຸ້ມຄອງໂຄງການ.

ຕາຕະລາງ 3 ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ ສຳຫຼັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກອບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.

ວົງຈອນຂອງໂຄງການຢ່ອຍ	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ / ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ	ຍທຂ ແຂວງອຸດົມໄຊ, ໜ່ວງນາໂຍທາທິການທາງນໍ້າ (ຕາມ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຢ່ອຍ)
ການກັນຕອງ	<p>ແນະນຳບັນດາຜູ້ສະໜັກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍ ກ່ຽວກັບວິທີການປ້ອງກັນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.</p> <p>ທົບທວນທັດສະນະ/ແນວຄວາມຄິດ ແລະ ກັນຕອງການປ້ອງກັນບັນຫາຕ່າງໆທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ແລະ ແນະນຳບັນດາຜູ້ສະໜັກ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບລັກສະນະ ແລະ ເນື້ອຫາ ຂອງເອກະສານການປ້ອງກັນ ແລະ ມາດຕະຖານຕ່າງໆ ເພື່ອໄດ້ຮັບການກະກຽມ.</p>	<p>ປະເມີນການປ້ອງກັນບັນຫາທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ກ່ອນຂະບວນການກະກຽມ ລວມມີການກັນຕອງບັນດາກຸ່ມຊຸມເຜົ່າ.</p> <p>ອະທິບາຍການປ້ອງກັນບັນຫາທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ໃນແບບການກັນຕອງການປ້ອງກັນ ຈະຕ້ອງແນບມາຜ່ານກັບບົດສະເໜີຂອງໂຄງການຢ່ອຍ.</p>
ການກະກຽມ	<p>ແນະນຳບັນດາຜູ້ສະໜັກ ໃນດ້ານການປ້ອງກັນບັນຫາຕ່າງໆ ດັ່ງທີ່ຕ້ອງການ.</p>	<p>ກະກຽມການປ້ອງກັນດັ່ງທີ່ຕ້ອງການ ເຊັ່ນວ່າ ການປຶກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນ ແລະ/ຫຼື ການເຕັບກຳຂໍ້ມູນ.</p> <p>ອອກແບບມາດຕະການປ້ອງກັນ ແລະ ກະກຽມເອກະສານ ເຊັ່ນວ່າ ESMP, RAP, EGDP, ECoP, ແລະ ອື່ນໆ ດັ່ງທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນກັບ DOW. ຖ້າຫາກເໝາະສົມ ເປີດເຜີຍຮ່າງເອກະສານການປ້ອງກັນ ຜ່ອມກັບ ບົດສະເໜີໂຄງການຢ່ອຍ ຕໍ່ກັບບັນດາຊຸມຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບກ່ອນກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ/ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ (MPWT/DOW) ຈະທົບທວນບົດສະເໜີເປັນຄັ້ງສຸດທ້າຍ.</p>
ການທົບທວນຄືນ ແລະ ການຮັບຮອງ	<p>ທົບທວນບົດສະເໜີການປ້ອງກັນຜົນກະທົບ ແລະ ຄວາມສ່ຽງດ້ານສັງຄົມຂອງບັນດາໂຄງການຢ່ອຍ.</p> <p>ປະເມີນຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຂອງຂະບວນການປະເມີນການປ້ອງກັນ ແລະ ການປຶກສາຫາລື. ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຂັ້ນຕອນອື່ນອີກ ຖ້າເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ.</p> <p>ປະເມີນຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຂອງເອກະສານ ແລະ ມາດຕະການປ້ອງກັນ. ຖ້າເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ, ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການດັດແກ້ໃຫ້ ເໝາະສົມ.</p>	<p>ຍື່ນບົດສະເໜີໂຄງການຢ່ອຍ ຜ່ອມກັບເອກະສານ ແລະ ມາດຕະການປ້ອງກັນ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງໄວ້. ຖ້າຫາກ ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຮຽກຮ້ອງ ໃຫ້ດຳເນີນຂັ້ນຕອນເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອໃຫ້ຕົງກັບ ກອບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ການສະໜອງນະໂຍບາຍປ້ອງກັນ. ຍື່ນບົດສະເໜີອີກຄັ້ງ ຜ່ອມກັບເອກະສານ ແລະ ມາດຕະການປ້ອງກັນສະບັບປັບປຸງດັ່ງທີ່ຕ້ອງການ. ກົດໝາຍ ແລະ ກົດລະບຽບ ແຫ່ງຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ທຸກສະບັບ ຈະໄດ້ຮັບການລວບລວມ ແລະ ຝ່າຍລະນານຳໃຊ້.</p>

າະສົມ ແລະ ປະເມີນຄືນໃໝ່ກ່ອນການຮັບຮອງຄັ້ງສຸດທ້າຍ.

ຖ້າຫາກກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (ທຽບກັບ OP/BP4.10 ຂອງທະນາຄານໂລກ) ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ຕ້ອງໃຫ້ພວກເຂົາມີຄວາມເປັນອິດສະຫຼະ ກ່ອນ ແລະ ການຮັບຮອງການຍົນຍອມ ໃຫ້ບັນດາກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຢ່ອຍມີຜົນຕໍ່ກັບເຂົາເຈົ້າ.

ຖ້າເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ, ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນການປ້ອງກັນສຸສາທາລະນະຊົນ ຢູ່ໃນ website ພາຍຫຼັງການອະນຸມັດໂຄງການ.

ກະກຽມແຜນງານດັ່ງທີ່ຕ້ອງການ ຖ້າຫາກວ່າໂຄງການຢ່ອຍອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ອົງກອນຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ (ອົງການທີ່ບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ ແລະ ອົງກອນຊຸມຊົນຕ່າງໆ[CBOs]).

ຕາຕະລາງ 3 (ຕໍ່)

ວົງຈອນຂອງໂຄງການຍ່ອຍ	ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ / ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ	ຍທຂ ແຂວງອຸດົມໄຊ, ໜ່ວຍງານໂຍທາທິການທາງນໍ້າ (ຕາມ ເຈົ້າຂອງໂຄງການຍ່ອຍ)
ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	ໃຫ້ຄໍາປຶກສາ ແລະ ທົບທວນເອກະສານປ້ອງກັນ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆ ຊ່ວຍເຫຼືອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍ. ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການດັດແກ້ມາດຕະການປ້ອງກັນ ຖ້າຫາກເຫັນວ່າຈໍາເປັນ. ທົບທວນ ແລະ ອະນຸມັດແຜນດໍາເນີນງານ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ກະກຽມໃນຊ່ວງເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍ.	ເຜີຍແຜ່ເອກະສານການປ້ອງກັນສະບັບສຸດທ້າຍ ມີຜົນກະທົບແນວໃດແດ່ຕໍ່ກັບຊຸມຊົນ. ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ເອກະສານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂອງບັນດາມາດຕະການປ້ອງກັນ. ເມື່ອກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (ທຽບກັບ OP/BP4.10 ຂອງທະນາຄານໂລກ) ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ລວມທັງການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປະເມີນຜົນ.
ການປະເມີນຜົນ	ຮັບປະກັນການລວບລວມ ແລະ ການທົບທວນ ການປ້ອງກັນບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຢູ່ໃນຊ່ວງເຄິ່ງກາງ ແລະ ຊ່ວງສຸດທ້າຍ ຂອງການປະເມີນຜົນ ແລະ ການລາຍງານ ລວມມີບົດຮຽນທີ່ສາມາດຖອດຖອນໄດ້ຫຼາຍໆກໍລະນີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນດ້ານຄວາມຍືນຍົງຂອງແຕ່ລະໂຄງການຍ່ອຍ.	ປະເມີນຄ່າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງມາດຕະການປ້ອງກັນ. ເມື່ອກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (ທຽບກັບ OP/BP4.10 ຂອງທະນາຄານໂລກ) ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ລວມທັງການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປະເມີນຜົນ.

7.0 ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ການຕິດຕາມກວດກາ ແມ່ນພາກສ່ວນຫຼັກຂອງ ກອບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໃນຊ່ວງເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດຂອງ ສປປ ລາວ. ບົດລາຍງານ ການຕິດຕາມກວດກາ ປະຈໍາເດືອນ, ໄຕມາດ-ແລະ ທຸກໆເຄິ່ງປີຈະໄດ້ຮັບການດໍາເນີນການ ເປັນແຕ່ລະກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ລະບຸສະເພາະ ເລື້ອ:

- ບັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນການຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ;
- ຮັບປະກັນທັງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ປະສິດທິພາບ ຂອງຂະບວນການປະເມີນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ;
- ສ້າງ ພະຍານຫຼັກຖານ ແລະ ປະສິດທິພາບ ບົນຜຸ້ນຖານການປະເມີນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດຂອງ ສປປ ລາວ;
- ໃຫ້ໂອກາດໃນການລາຍງານຜົນ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາເຄື່ອງມືປ້ອງກັນຜົນກະທົບ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ.

ສ່ວນທີ່ກ່ຽວກັບການສະເໜີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງໂຄງການຍ່ອຍ, ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການຈະດໍາເນີນການຕິດຕາມກວດກາບັນດາກິດຈະກຳ ໃນຊ່ວງເວລາ ການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ESMPs/EGDP/ARAP/RAP ເພື່ອກຳນົດຂອບເຂດ ເພື່ອໃຫ້ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ປະສິດທິສໍາເລັດ. ການຕິດຕາມກວດກາຈະເນັ້ນໃສ່ ສາມ ດ້ານຫຼັກ, ລວມມີ:

(i) ການຕິດຕາມກວດກາຄວາມສອດຄ່ອງຂອງກາປະຕິບັດງານ: ເພື່ອກວດສອບວ່າ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ໃດ້ມີການພິຈາລະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ໃນຊ່ວງເວລາລະຫວ່າງການກະກຽມໂຄງການຍ່ອຍ, ບັນດາວຽກງານຕິດຕາມ ຈະສຸມໃສ່ການຮັບປະກັນ ປະສິດທິພາບຂອງ ການປະຕິບັດ ກອບຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຂະບວນການ. ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການ ພະນັກງານຊ່ຽວຊານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈະຮັບປະກັນການສຶກສາໂຄງການຍ່ອຍ ດໍາເນີນໄປຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ວ່ອງໄວ ໂດຍປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ຂອງ ລັດຖະບານລາວ ແລະ ນະໂຍບາຍຂອງ ທະນາຄານໂລກ.

ບັນດາການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຈະລວມເຖິງ ການປະເມີນຜົນ ເງື່ອນໄຂໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນດຳເນີນງານໃນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ໂດຍຫຍໍ້ ແລະ ກວດກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບແຜນຜັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ;

- ບັນດາຄຳຮ້ອງທຸກ, ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂບັນຫາໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອາດຕ້ອງມີການແກ້ໄຂໃນລະດັບທີ່ສູງກວ່າດັ່ງທີ່ກຳນົດໃນກອບຄຸ້ມຄອງທາງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ;
- ການເຮັດເອກະສານໂຄງການສົມບູນວ່າດ້ວຍການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ທົດແທນຄຳເສຍຫາຍ ຖ້າສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ມີການນຳໃຊ້, ລວມມີ ການສູນເສຍຊີວິດຄາວ ແລະ ຖາວອນ;
- ການປະເມີນຄຸນນະພາບວຽກງານການທົດແທນຄຳເສຍຫາຍ ຫຼື ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນຄວນຖືກນຳໃຊ້ຕາມຄວາມຕ້ອງຂອງໂຄງການລົງທຶນໃນອານາຄົດທີ່ຖືກກຳນົດໄວ້ເບື້ອງຕົ້ນ, ເຊິ່ງລວມເຖິງຜົນກະທົບຕໍ່ວິຖີຊີວິດ; ແລະ
- ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໃນເວລາມີການປ່ຽນແປງຫຼາຍ ໃນຕົວວັດແທກທີ່ອາດຕ້ອງການແຜນການແຊກແຊງ, ເຊັ່ນ, ຖ້າປະຊາຊົນກຸ່ມຕ່າງໆ (ຄົນຊົນເຜົ່າ ແລະ ກຸ່ມຄົນທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວ - ຜູ້ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ຍິງ/ຊາຍ, ຜູ້ອາວຸດໄສ ແລະ ຜູ້ເສຍອົງຄະ, ຜູ້ບໍ່ມີທີ່ຢູ່ໄສ, ແລະ ຜູ້ທຸກຍາກ, ອື່ນໆ) ບໍ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງພຽງພໍຈາກໂຄງການຢ່ອຍທີ່ມີທ່າແຮງ.

ໃນໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການປະຕິບັດການຕິດຕາມຄວນກວມເອົາການກວດສອບລະຫວ່າງ ການກໍ່ສ້າງໂຄງການຢ່ອຍເພື່ອກວດສອບວ່າເງື່ອນໄຂໃດທີ່ມີການອອກ ແລະ ປະຕິບັດຕາມສັນຍາອະນຸຍາດ. ໂຄງການກໍ່ສ້າງທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ການເຄື່ອນໄຫວ ແລະ ໄລຍະຮ້ຽມຮອງ ຈະເປັນຄວາມຜິດຊອບຂອງ ກະຊວງໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແລະ ການປະຕິບັດການຕິດຕາມກວດສອບໂດຍກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

(ii) ການຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບ: ເມື່ອໂຄງການຢູ່ໃນລະຫວ່າງຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການຕິດຕາມມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການຢ່ອຍຄວນເປັນໜ້າທີ່ຂອງ ໜ່ວຍງານການອອກແບບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ມີການຄາດການໄວ້ວ່າເອກະສານປ້ອງກັນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະຖືກມອບໃຫ້ຜູ້ຮັບເໝົາ ແລະ ໜ່ວຍງານການອອກແບບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອຈະຕິດຕາມກວດກາຮັບປະກັນວຽກງານດຳເນີນໄປຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນແລ້ວວ່າດ້ວຍບັນດາມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ (ລະຫວ່າງ ລັດຖະບານລາວ ແລະ ທະນາຄານໂລກ).

ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນ ຂອງຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ ຈະວັດແທກ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຜົນກະທົບເຖິງບຸກຄົນ, ຄົວເຮືອນ ແລະ ຊຸມຊົນ ຈະໄດ້ມີການຮັກສາລະດັບມາດຕະຖານການດຳລົງຊີວິດ ກ່ອນຊ່ວງໂຄງການ, ຫຼືດີກວ່າເກົ່າ;
- ຜົນກະທົບທີ່ແຕກຕ່າງກັນທາງເພດ ທີ່ຄວນຫຼີກລ້ຽງ, ຫຼຸດ ຫຼື ແກ້ໄຂ;
- ການປັບປຸງຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ເທົ່າຊ່ວງໄລຍະກ່ອນໂຄງການ; ແລະ
- ການຈັດການຂໍ້ຂ້ອງໃຈ ຫຼື ຂັດແຍ່ງ.

ເພື່ອທີ່ຈະວັດແທກຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້, ກ່ອນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຈະຕ້ອງລະບຸ:

- ໂຕຊີ້ວັດສະເພາະທີ່ຈະຖືກກວດສອບໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນແຍກຕາມເພດ;
- ກຳນົດວິທີວັດແທກໂຕຊີ້ວັດ ເປັນປະຈຳ; ແລະ
- ກຳນົດການຕິດຕາມບັນດາເຫດການຫຼັກ(ຕົວຢ່າງ: ຊ່ວງເຄິ່ງກາງ ຂອງຂະບວນການແຜນດຳເນີນງານໃນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ໂດຍຫຍໍ້, ຖ້ານຳໃຊ້)

(iii) ການຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບສະສົມ: ຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈາກໂຄງການຢ່ອຍ ທີ່ແຂວງອຸດົມໄຊ ຈະຖືກຕິດຕາມກວດກາເພື່ອພິຈາລະນາຄວາມຄືບໜ້າອື່ນໆທີ່ອາດມີຂຶ້ນ.

ເພື່ອໃຫ້ໝັ້ນໃຈວ່າຊັບສິນທາງປັນຍາມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ, ກຸ່ມຜູ້ຕິດຕາມຈະຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນພາຍໃນກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບ. ອົງປະກອບຂອງກຳມະການຊຸດນີ້ ຈະຂຶ້ນກັບການປຶກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ, ກ່ອນ ແລະ ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ຈະສ້າງໜ່ວຍງານໂຄງຮ່າງຕັດສິນຂອງຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ຕະຫຼອດເຖິງເຖິງຂໍ້ກຳນົດເລື່ອງເພດ ແລະ

ຄວາມສົມດຸນລະຫວ່າງກັນ. ກຸ່ມຕິດຕາມນີ້ ຈະທົບທວນ ບົດລາຍງານຕິດຕາມທາງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງ ແວດລ້ອມທີ່ອະທິບາຍ ໃວ້.

8.0 ກົນໄກການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ

ໃນຖານະທີ່ເປັນໜ່ວຍງານປະຕິບັດການ ຂອງ ກົມໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ກະຊວງ ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຈະໄດ້ສ້າງຄະນະ ກໍາມະການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ ຮ່ວມກັບ ຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບ, ແລະ ຂັ້ນ ເມືອງ ຫຼື ຂັ້ນແຂວງ. ຄະນະ ກໍາມະການເຫຼົ່ານີ້ ຈະໄດ້ດໍາເນີນການປະເມີນຜົນ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຂໍ້ຂ້ອງໃຈ ແລະ ການ ຮ້ອງຮຽນຕ່າງໆ ແລະ ຄວາມຄັບຂ້ອງໃຈ ຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ. ຄະນະກໍາມະການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ ຈະປະກອບມີ ຕົວແທນຈາກ ປະຊາຊົນ ແລະ ຄົວເຮືອນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ, ຜູ້ນໍາຊຸມຊົນ ແລະ ອົງກອນຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ນອກຈາກນັ້ນ ກໍຍັງມີ ຕົວແທນ ຈາກຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຂັ້ນ ເມືອງ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຈາກ ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການ ແລະ ໜ່ວຍງານການດໍາເນີນການໂຄງການ. ຄະນະກໍາມະການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ ຈະເຮັດໜ້າທີ່ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຄົວເຮືອນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາອາຍຸຂອງໂຄງການຢ່ອຍ ລວມທັງໄລຍະເວລາທີ່ປົກຜ່ອງໃນໜ້າທີ່.

ການປຶກສາຫາລືກັບ ສະມາຊິກກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ຈະໄດ້ຈັດຂຶ້ນກ່ອນຂະບວນການວາງແຜນຂອງ ໂຄງການ. ກ່ອນ ການເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການຢ່ອຍ, ຜູ້ນໍາໜຸ່ມບ້ານ ຈະໄດ້ເຮັດການສໍາຫຼວດທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນ ຂອງປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຖືກຜົນກະທົບໂດຍ ທາງກົງ. ຜູ້ນໍາໜຸ່ມບ້ານ ຈະໄດ້ເຮັດການ ການປຶກສາຫາລື ກັບ ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຖືກຜົນກະທົບແລະ ຂະບວນການທັງໝົດຈະໄດ້ ເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ.

ທຸກໆການຮ້ອງຮຽນຈະຕ້ອງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຫຼື ການຮ້ອງຮຽນດ້ວຍປາກເປົ່າ ກໍຕ້ອງໄດ້ຮັບການບັນທຶກໃນເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ ຈາກ ສະມາຊິກກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບແລະ ໄດ້ຮັບການບັນທຶກຢ່າງເໝາະສົມ ຈາກ ຄະນະກໍາມະການແກ້ໄຂ ຄໍາຮ້ອງຮຽນ ແຕ່ລະຂັ້ນ (ຊຸມ, ເມືອງ, ແຂວງ). ແບບ ຫຼື ຝອມ ມີໄວ້ເພື່ອການບັນທຶກນັ້ນ ສາມາດພັດທະນາ ໃຫ້ສາມາດ ເຂົ້າໃຈງ່າຍຕໍ່ກັບການບັນທຶກ. ສະມາຊິກກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈະບໍ່ໄດ້ເສຍທຸກຄ່າທໍານຽມດ້ານການບໍລິຫານ ແລະ ກິດ ໜາຍ ໃນຂັ້ນຕອນຂອງການຮ້ອງຮຽນ. ການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸກຮູບແບບຂອງການດໍາເນີນກິດຈະກຳ ໂຄງການຢ່ອຍ ຈະໄດ້ຮັບການ ດໍາເນີນການໂດຍການເຈລະຈາກັນ ຈົນເກີດມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈທີ່ສຸດ. ຂະບວນການແກ້ໄຂຄໍາ ຮ້ອງຮຽນ ແມ່ນເພື່ອສະໜອງ ການກຳນົດເວລາ ແລະ ກົນໄກຄວາມໂປ່ງໃສ ເພື່ອນໍາສະເໜີ ແລະ ແກ້ໄຂ ທຸກໆຄວາມຂ້ອງໃຈ ຂອງ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດໍາເນີນກິດຈະກຳໂຄງການຢ່ອຍ. ຂະບວນການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນນີ້ ບໍ່ ໄດ້ໝາຍເຖິງຂະບວນການແກ້ໄຂການຮ້ອງຮຽນຂອງລັດຖະບານ ຫຼື ການສະໜອງກິດໜາຍແຫ່ງຊາດ ແຕ່ວ່າເປັນການແກ້ໄຂ ບັນຫາຄວາມຂ້ອງໃຈຕ່າງໆຂອງສະມາຊິກກຸ່ມຊົນເຜົ່າແລະ ການຮ້ອງຮຽນແບບທັນເວລາ, ເຮັດໃຫ້ພ້ອມສາມາດດໍາເນີນການ ໄດ້ ແລະ ຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ຂະໜາດທີ່ແຕກຕ່າງກັບຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຈາກການດໍາເນີນກິດຈະກຳໂຄງການ ຢ່ອຍ.

ແຜນພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ຈະຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອສະມາຊິກ ຂອງຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ ຖືກຜົນກະທົບ ນໍາມາຍັງການຮ້ອງຮຽນ ຕ່າງໆ ໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ໂຄງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໄດ້ແກ້ໄຂ. ຂະບວນການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ ຈະຕ້ອງມີມາດຕະຖານການປະຕິບັດ ງານທີ່ເໝາະສົມ, ລວມມີເວລາທີ່ຕ້ອງການໃນການໃຫ້ຄໍາຕອບກັບການຮ້ອງຮຽນ ແລະ ບໍ່ມີການເກັບຄ່າທໍານຽມ ຫຼື ຄິດຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍໃດໆກັບປະຊາຊົນ. ແຜນພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ຄວນຈະກຳນົດ ວິທີທາງອື່ນໆ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ເສຍຫາຍ ຖ້າຫາກວ່າຂັ້ນຕອນ ຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງການ ບໍ່ສາມາດທີ່ຈະນໍາໃຊ້ໄດ້ຕໍ່ກັບການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນຕ່າງໆ.

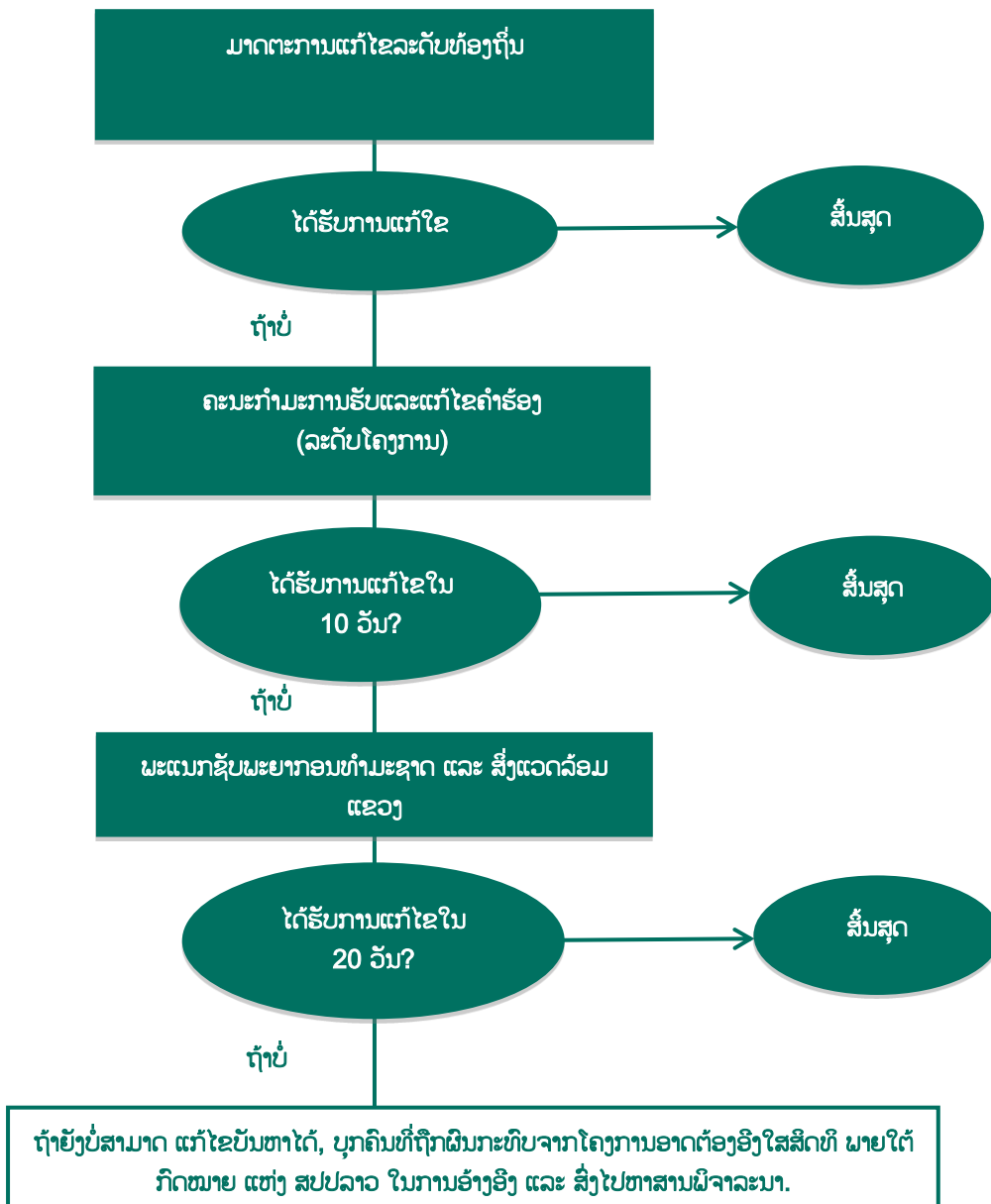
ກອບການຄຸ້ມຄອງທາງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ລວມມີບັນດາລາຍອະນຸດ ດ້ານກົນໄກການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ ຂອງ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ. ການຮ້ອງຮຽນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈາກກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບໂດຍທາງກົງ ຫຼື ໂດຍທາງອ້ອມ ຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໂຄງການຢ່ອຍ ຈະ ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂໂດຍຄະນະກໍາມະການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ (GRC) ໂດຍຜ່ານ ກົນໄກການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ ຂອງ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄຟຟ້າຂອງ ສປປ ລາວ ມີຢູ່ໃນແຜນວາດ 1.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜູ້ຮ້ອງຮຽນມີສິດໃນການສະເໜີຄໍາຮ້ອງຮຽນໂດຍກົງ ຫາຫ້ອງການໜ່ວຍງານດໍາເນີນການໂຄງການ ຂອງ ພະແນກ ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແຂວງ ຫຼື ສະພາແຫ່ງຊາດ. ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ ໃນກິດໜາຍຂອງ ສປປ ລາວ. ລາຍລະອຽດ ຂອງແຕ່ລະຂັ້ນຂອງການຮ້ອງຮຽນ, ການປຶກສາຫາລື ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບ ຈະໄດ້ຮັບການບັນທຶກ ແລະ ເກັບເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໄວ້ໃນປຶ້ມບັນທຶກການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ. ສະພາບຂອງການສະເໜີຄໍາຮ້ອງຮຽນ ແລະ ການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ ຈະໄດ້ລາຍ ງານເປັນບົດລາຍງານປະຈໍາເດືອນໃຫ້ ໜ່ວຍງານໂຍທາທິການທາງນໍ້າ ຂອງ ພະແນກ ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ແຂວງ ອຸດົມ

ໄຊ. ເພື່ອເປັນການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນຕ່າງໆ ຂອງ ປະຊາຊົນ ແລະ ຄົວເຮືອນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ໃຫ້ວ່ອງໄວ ແລະ ມີ ປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງຈະລວມມີຂັ້ນຕອນດັ່ງນີ້:

- ຂັ້ນຕອນທີ 1: ຖ້າຫາກສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ບໍ່ເພິ່ງພໍໃຈຕໍ່ກັບແຜນການຍົກຍ້າຍ ຫຼື ການດໍາເນີນການ, ເຂົາ ສາມາດຮ້ອງຮຽນເປັນຄໍາເວົ້າ ຫຼື ເປັນໜັງສື ຕໍ່ກັບຄະນະກຳມະການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງ ຂັ້ນເມືອງ ຫຼື ຂັ້ນແຂວງ;
- ຂັ້ນຕອນທີ 2: ຖ້າຫາກສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ບໍ່ເພິ່ງພໍໃຈຕໍ່ກັບຜົນການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນຢູ່ໃນຂັ້ນ ຕອນທີ 1, ເຂົາເຈົ້າ ສາມາດ ຮ້ອງຮຽນເຖິງ ຕໍ່ກັບຄະນະກຳມະການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງ ຂັ້ນໂຄງການ;
- ຂັ້ນຕອນທີ 3: ຖ້າຫາກເຂົາ ບໍ່ເພິ່ງພໍໃຈຕໍ່ກັບຜົນການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນທີ 2, ເຂົາ ສາມາດຮ້ອງ ຮຽນເຖິງ ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອຕັດສິນພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນການ ປຶກສາຫາລືຈາກ ຄະນະກຳມະການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງ ຂັ້ນໂຄງການ. ຄະນະກຳມະການຕັດສິນ ຄວນຈະດໍາເນີນການ ຕັດສິນ ພາຍໃນເວລາ 20 ວັນ.
- ຂັ້ນຕອນທີ 4: ຖ້າຫາກເຂົາເຈົ້າ ຍັງບໍ່ເພິ່ງພໍໃຈຕໍ່ກັບຜົນການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ ຈາກ ຄະນະກຳມະການແກ້ໄຂຄໍາ ຮ້ອງຮຽນ, ເຂົາເຈົ້າ ສາມາດ ຮ້ອງຟ້ອງ ເຖິງສານໄດ້ ໂດຍອີງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນ ສປປ ລາວ.

ແຜນວາດ 1 ຂະບວນການຮັບ ແລະ ແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງ ຂອງປະຊາຊົນ (GRM)

ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ສາມາດຮ້ອງຮຽນ ຫຼື ຮ້ອງຟ້ອງ ໄດ້ໃນທຸກດ້ານຂອງການອອກແບບ ແລະ ການດຳເນີນການຂອງ ໂຄງການ. ຝອມ (ແບບຝອມ) ການຕອບກັບຂອງການຮ້ອງຮຽນ ຈະໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ພາຍໃຕ້ ໂຄງການແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນເທດສະບານ ເມືອງ ໄຊ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ແລະ ບໍລິເວນໃກ້ຄຽງ ຈະລວມມີ ສະຖານທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ເພື່ອການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສະເໜີຄໍາຮ້ອງຮຽນຕ່າງໆຂອງ ສະມາຊິກຊຸມຊົນ. ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ຈະໄດ້ຮັບການອະທິບາຍຢ່າງຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນການສະເໜີຄໍາຮ້ອງຮຽນຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຈາກການປະຊຸມໃນຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຝອມ (ແບບຝອມ) ໃນການຕິດຕໍ່ສື່ສານ. ເທັກໂນໂລຢີຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການສື່ສານແລະ ສື່ມວນຊົນ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການນຳໃຊ້ ເພື່ອການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ. ທາງເລືອກ ແລະ ຄຳເຫັນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ມີຄວາມກັງວົນ ແລະ ອົງກອນຕ່າງໆ ໄດ້ນຳສະເໜີໄປນັ້ນ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ ແລະ ໜ່ວຍງານຈັດສັນຍົກຍ້າຍໃນລະດັບຕ່າງໆ ຄວນຈະນຳສະເໜີ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາໃຫ້ທັນຕາມເວລາ.

ໜ່ວຍງານທີ່ນໍາສະເໜີ ແລະ ແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນຕ່າງໆ ຂອງ ປະຊາຊົນ ແລະ ຄົວເຮືອນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ບໍ່ມີການເກັບຄ່າ ທໍານຽມ ຫຼື ຄິດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃດໆກັບປະຊາຊົນ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນການຮ້ອງຮຽນ ຈະເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ໄດ້ກໍານົດ ໃນແຜນໂດຍອົງກອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

9.0 ການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ເພື່ອກະກຽມພາຍໃຕ້ກອບການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຊົນເຜົ່າ

OP/BP 4.10 ລະບຸໄວ້ວ່າ ຜູ້ກູ້ຢືມທຶນ ເຜີຍແຜ່ ບົດລາຍງານ ປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ຮ່າງຂອງ ແຜນພັດທະນາກຸ່ມ ຊົນເຜົ່າ ໃຫ້ກັບ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ໂດຍຜ່ານ ວິທີການ ແລະ ຜູ້ທີ່ ທີ່ເໝາະສົມກັບວັດທະນະທໍາ. ໃນກໍລະນີ ແຜນ ພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ເອກະສານໄດ້ຮັບການເຜີຍແຜ່ ໂດຍຜ່ານ ອົງກອນເຜົ່າຊົນກຸ່ມນ້ອຍ (EMOs) ໃນລະດັບຊາດ, ລະດັບ ພາກພື້ນ ຫຼື ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ເໝາະສົມ ໃຫ້ກັບແຕ່ລະຊົນເຜົ່າ ຜູ້ທີ່ຄາດວ່າຈະຖືກຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ. ໃນຜືນທີ່ ທີ່ບໍ່ມີ ອົງກອນເຜົ່າຊົນກຸ່ມນ້ອຍ (EMOs), ເອກະສານ ອາດຈະໄດ້ຮັບການເຜີຍແຜ່ ໂດຍຜ່ານ ອົງກອນທາງສັງຄົມອື່ນໆ ຕາມຄວາມ ເໝາະສົມ. ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ບົດປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສັງຄົມ ແລະ ຮ່າງແຜນພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ຈະຖືກເຜີຍແຜ່ ແລະ ແຈກຢາຍ ໃນກອງປະຊຸມສາທະລະນະຊົນ, ອໍານວຍຄວາມສະດວກຕາມສະຖານທີ່ ແລະ ພາສາ, ແລະ ເວລາທີ່ເໝາະສົມ ເຖິງ ສະມາຊິກ ຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ຖືກຜົນກະທົບ.

ກ່ອນການອະນຸມັດໂຄງການຢ່ອຍ, ຜູ້ກູ້ຢືມທຶນ ຈະຕ້ອງສົ່ງ ບົດລາຍງານ ປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ຮ່າງຂອງ ແຜນ ພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໃຫ້ກັບ ທະນາຄານໂລກ ເພື່ອທົບທວນຄືນ. ຖ້າຫາກວ່າທະນາຄານໂລກ ໄດ້ກໍານົດວ່າ ເອກະສານ ເຫຼົ່ານັ້ນ ສາມາດຮັບໄດ້ ເພື່ອການປະເມີນໂຄງການ, ທະນາຄານ ກໍ່ຈະເຜີຍແຜ່ສູ່ສັງຄົມ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍຂອງ ທະນາຄານໂລກ ໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ແລະ ຜູ້ກູ້ຢືມທຶນ ກໍ່ເຮັດການເຜີຍແຜ່ສູ່ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ຄືກັນກັບຮ່າງ ເອກະສານຕ່າງໆກ່ອນໜ້ານີ້.

10.0 ງົບປະມານ

ງົບປະມານທີ່ຄາດວ່າຈະໃຊ້ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບການຄຸ້ມຄອງຊົນເຜົ່າ ແລະ ໂຄງການຢ່ອຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ປະມານ 65,000 ໂດລາອາເມລິກາ (ຕາຕະລາງ 4). ແຫຼ່ງເງິນທຶນແມ່ນມາຈາກອົງປະກອບທີ 4, ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ.

ຕາຕະລາງ 4 ລາຍການງົບປະມານ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບການຄຸ້ມຄອງຊົນເຜົ່າ ແລະ ບັນດາໂຄງການຢ່ອຍຕ່າງໆທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ.

ລຳດັບ	ລາຍການ	ລາຄາເບື້ອງຕົ້ນ (USD)
1	ປຶກສາຫາລືຮ່ວມກັບ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ເພື່ອ ກະກຽມ ແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ແຜນພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ	20,000
2	ນໍາໃຊ້ບັນດາທີ່ປຶກສາໃນປະເທດ (ບໍ່ເຕັມເວລາ) ເພື່ອກະກຽມແຜນພັດທະນາກຸ່ມ ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວກັບ ແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ	30,000
3	ນໍາໃຊ້(ຖ້າຈໍາເປັນ) ບຸກຄົນທີ່ໃດ້ສອງພາສາເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ກຸ່ມ ຊົນເຜົ່າ, ຄົວເຮືອນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ໃນຂະບວນການແກ້ໄຂຄໍາຮ້ອງຮຽນ	5,000
4	ນໍາໃຊ້ທີ່ປຶກສາໃນປະເທດ ເພື່ອປະຕິບັດການປະເມີນຜົນບັນດາແຜນພັດທະນາ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ	10,000
	ລວມ	65,000

ໃນເວລານີ້ ບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນເພື່ອການກະກຽມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ທີ່ຕັ້ງ ທີ່ແນ່ນອນ ຂອງໂຄງການຢ່ອຍ, ແລະ ບັນດາຜົນກະທົບຕໍ່ຊຸມຊົນຊົນເຜົ່າ, ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກໍານົດ. ງົບປະມານເຫຼົ່ານີ້ ຈະຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ ໃນ ຊ່ວງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ແລະ ຈະໄດ້ຮັບການສະໜອງທຶນ ຈາກອົງປະກອບທີ4 (ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ).